

Стр. 2

Стр. 11

Стр. 7

ДУМА

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

БУМ
НА МИЛИОНИТЕ
В ДЕПОЗИТИ

Стр. 4

■ ПЕТЪК ■ 10 НОЕМВРИ ■ 2023 ГОДИНА/33 ■ БРОЙ 218 (9309)

1 лв.

www.duma.bg

НЯКОЛКО ДУМИ

НОВОТО „ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ“

Аида ПАНИКЯН

За пореден път три партии направиха откровено показно какво означава в парламента гласът „въздържал се“.

Новото „въздържал се“ означава „хем искам, хем не ми стиска“. Тоест предизборно обещаваме да подобрим живота на децата, на родителите им, на бабите и дядовците им, но само докато ни изберат. После - кучета ги яли! И така до следващите избори.

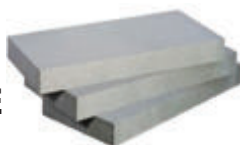
Бяхме свидетели на поредното дежавю за мнозинството в т.нар. народно избраничество. Проектът на БСП, който предлага втората година от майчинството да се обвърже с минималната заплата, е внесен през април 2023 г. Оттогава се протака гласуването му в очакване на изборите през октомври. И след като вотът мина, мнозинството показва истинското си лице: то мрази социалната политика. Мрази майките, мрази децата, мрази бедните. И не приема никакви предложения на БСП за подобряване на живота им.

Мнозинството, докрай вярно на двуличието си, следизборно отхвърля предложение на социалистите. Може би въпросното мнозинство ще направи същото предложение след известно време, но в навечерието на някакви избори. И това е дежавю - така хем ще си подсигурят повечко гласове, хем ще има за какво да се бият в гърдите години, години наред.

Има ли изненадани?
Надали!

Стр. 5

ПЛАЩАМЕ САНИРАНЕТО ЧРЕЗ СМЕТКИТЕ ЗА ТОК?

Стр. 4

АКЦЕНТ

СГЛОБКАТА ОТРЯЗА ПАРИТЕ ЗА МАЙЧИНСТВО

Социалистите искат обвързване на обезщетението за отглеждане на дете от 1 до 2-годишна възраст с минималната работна заплата, но предложението бе отхвърлено с гласове „въздържал се“.

Стр. 3

БСП:

Тагарев - в конфликт на интереси за 11 милиона лева?

В поръчка от 2021 г. за доставка на безпилотни летателни системи „Терес-02“ е замесено семейството на министъра, сигнализираха социалистите

БСП има съмнения за голям конфликт на интереси на семейството на министъра на отбраната Тодор Тагарев с поръчка, обявена от МО през октомври 2021 г. Тя е за доставка на безпилотни летателни системи „Терес-02“. Една година и 10 месеца по-късно и само един месец, след като Тагарев поема поста министър на отбраната, за изпълнител на поръчката е избрано обединението „Български

безпилотни летателни системи“. Изпълнителен директор на една от фирмите в това обединение - „Телерис“ ООД, е съдружник със съпругата на Тагарев в друга фирма - „Проком“ ООД. Самият Тагарев все още фигурира като консултант в сайта на тази фирма. От кабинета му са се опитвали да оказват натиск върху дирекцията, свързана със сделката, за промяна на стойността на проекта. За

това сигнализира депутатът от „БСП за България“ проф. Румен Гечев на брифинг в парламента. Новината той оповести след приемането в НС на предложението на правителството за покупка на американски бронирани машини за българските сухопътни войски за 2,5 млрд. лева без ДДС. По този повод депутатът Борислав Гуцанов обяви, че американската техника

„Страйкър“ е от 90-те години, морално остаряла и не отговаря на изискванията, с което се застрашава сигурността на българските военнослужещи. „С това противозаконно решение торпилирате и опропастявате модернизацията на Българската армия“, заяви зам.-председателят на ПГ на социалистите Атанас Зафиров.

Стр. 2

ПРОФ. РУМЕН ГЕЧЕВ:

БСП няма да подкрепи вдигането на данъци

Социалистите ще продължат да настояват за въвеждането в България на прогресивното данъчно облагане

Проф. Румен Гечев

БСП няма да подкрепи предлаганото от правителството увеличение на данъците, както и т.н. предложение "бонус-донос". Това стана ясно от думите на народния представител от "БСП за България" проф. Румен Гечев. Според него това предложение ще създаде повече напрежение и изкривяване, отколкото да доведе до някакви постъпления в бюджета. Той подчерта, че социалистите ще подкрепят разумните предложения в случаите, в които става дума за приважане на европейски директиви и хармонизиране на европейското данъчно законодателство с българското, като даде пример с корпоративното

данъчно облагане. Депутатът разкритикува Министерството на финансите, тъй като никъде в мотивите на екипа на Асен Василев няма таблици с числа и разчети какво очаква МФ от прилагането на евродирективите.

Проф. Гумен Гечев бе категоричен, че в дебата за бюджета трябва да се подхожда професионално. "Такава ще бъде и критиката на БСП по отношение проекта за бюджет. Затова ще кажем, че не виждаме пряка връзка между този бюджет и икономическия растеж. Не виждаме опити на правителството за преразпределение на доходите, така че те да отидат в по-голямата си

част за подсилване на т.нар. средна българска класа. Не виждаме конкретни ангажменти на правителството за най-важното в България - острата демографска криза и продължаване на подкрепата за младите семейства и децата", посочи социалистът.

По отношение на критиките за бюджетен дефицит той подчерта, че такъв имат и развитите страни, важният въпрос е за какво се използват тези средства. "Бихме искали да видим дългосрочна фискална политика на правителството не само през 2024 г. но какво прави България дългосрочно, взима ли поука от Германия, Франция, Италия от други раз-

вити страни, където бюджетът се ангажира с дългосрочни проекти за технологично обновление", заяви в коментара си проф. Румен Гечев.

Социалистът бе категоричен, че БСП ще продължи да настоява за въвеждането в България на прогресивното данъчно облагане в следващ етап, тъй като такава е политиката на всички европейски страни. "Няма как на принципа "Болен здрав носи" цялата тежест на бюджета да се стоварва върху хората с най-ниски доходи, а същевременно онези с колосални печалби да бъдат облагани със същата ставка",

подчерта проф. Гечев.

Той коментира и внесения вот на недоверие към правителството. "Дължни сме да направим всичко вотът за провала на правителството в отбраната и сигурността, иницииран от БСП да успее, тъй като това правителство геополитически въвлича България в процеси, които ни носят огромни икономически загуби и ни въвличат в огромни рискове. Ще посочим достатъчно аргументи за това, че управляващите не работят в полза на България, а защитават чужди интереси", подчерта проф. Гечев.

Тагарев - в конфликт на интереси за 11 млн. лв.?

От стр. 1

Сделката за 198 машини "Страйкър" и свързано с тях оборудване на стойност около 1,4 млрд. долара или 2,5 млрд. лева без ДДС гласуваха 134 депутати от ГЕРБ-СДС, ПП-ДБ и ДПС. "Против" и "въздържал се" бяха 57 депутати от "Възраждане", БСП и ИТН.

"Най-бедната икономика в Европа става донор на най-богата икономика в света - САЩ", констатира Борислав Гуцанов от парламентарната трибуна

Той припомни, че през 2018 г. НС утвърди 3 проекта за модернизация на армията, като по първия за 8 изстребителя са платени 2,2 млрд. лв., но самолети още няма. По втория проект поне се строят двете фрегати за 920 млн. лв., а по третия - за "Страйкърите", цената, определена тогава, е била 1,22 млрд. лв., а сега е 1,37

милиарда, но в долари.

"Вие български народни представители ли сте? Ако някой поне малко милее за България, това трябва да се спре днес. Но вероятно някой е мотивиран да се вземе това решение. Или друг иска индугенция. По-рано през деня отказахте да дадете 50 млн. за увеличение на майчинството, а сега ще дадете 8,5 млрд. за нещо, което го няма. Не ви ли е срам", обърна се Гуцанов към депутатите.

Той припомни, че този модел е морално остарял, не може да бъде ремонтиран, идва без боекомплект, не се знае къде българските войници ще бъдат обучавани и на каква цена. В същото време има предложения за машини, които са на 10 години и са на по-ниска цена.

"Правителството Денков-Габриел, което дойде с претенциите да се

Борислав Гуцанов

бори срещу корупцията, сключва тази сделка на тъмно. Ако сте български, а не някакви други народни представители, не приемайте това решение", каза в заключение Борислав Гуцанов.

Колегата му от БСП Атанас Зафиров се обърна към министъра на отбраната.

"Ако сте чели старото решение, което е закон, знаете ли, че там има ценова рамка в размер на 1 млрд. до 1,45 млрд. лева? А вие взимате решение за

двойна цена. Ако някой реши да жали взетото от вас решение пред ВАС като противозаконно и то падне, кой ще носи отговорност за това? Вие с този противозаконен акт торпилите ли превъоръжаването и модернизацията на Българската армия? Вие против НАТО ли сте? Защото с това противозаконно решение работите срещу укрепването на нашите колективни бойни способности", посочи още Зафиров.

Омбудсманът иска спешни промени в медицинската експертиза

Да бъде обсъдена възможността за ускоряване възобновяването на полагащите се пенсии на хората, чакащи за ТЕЛК. За това призовава в свое становище до министрите на здравеопазването и на труда и социалната политика омбудсманът проф. Диана Ковачева. Въпреки промените в законодателството, жалбите от отчаяни хора, свързани с нарушените им права при медицинската експертиза, не спират. Ковачева е категорична, че останаха нерешени проблеми, сред които съществено забавяне на експертизата от ТЕЛК, особено изразено в някои области на страната, както и забавяне от НЕЛК. До приключване на административните процедури тези граждани не ползват права си на хора с увреждания, а някои от тях не могат да бъдат ползвани за минал период. Ковачева припомня, че удълженият период на влизане в сила на експертните решения, често над месец, оставя хората с увреждания без пенсии за инвалидност.

Руската църква в София отваря днес

Руската църква ще бъде отворена днес. Очаква се първата служба да бъде в събота. Клириктът на Виенската и Австрийска епархия протойерей Владимир Тишчук беше назначен за нов представител на Патриарха на Москва и цяла Русия Кирил за предстоятел на Подворieto на Руската православна църква в София.

Църквата беше затворена през септември, когато свещениците й бяха извикани в имиграционната служба на България. Връчена им бе молба да напуснат страната ни до 24 часа, тъй като представляват заплаха за националната сигурност. Става дума за игумена на мисията на Руската православна църква в София архимандрит Васиан, секретаря на мисията протойерей Евгений и служител на храма.

Едно от седем деца в България е жертва на онлайн тормоз

Едно от седем деца в България е жертва на онлайн тормоз, а 47%, или всяко второ дете е преживяло някаква форма на насилие. Това показват данни от национално проучване на УНИЦЕФ България, цитирани на Първата национална конференция "Децата в дигиталния свят".

Проучване на Държавната

агенция за закрила на детето, направено сред 4000 деца в София и Варна, показва, че 37% от тях са жертва на кибертормоз, но не са споделили с никого. Половината от децата заявяват, че влизат в интернет поне по 5 пъти на ден, а 25% от тях съобщават, че прекарват над 5 часа онлайн. Близко 66% от участниците в проучването

казват, че са получавали покана за среща, като в 26% от случаите предложението е било за среща на живо.

Междувременно броят на сигналите за сексуална експлоатация и злоупотреба с подрастващи, подадени към Центъра за безопасен интернет, за периода от януари досега е 32 000.

Сглобката отрязва парите за по-високо майчинство

Социалистите искат обвързване на обезщетението за отглеждане на дете от 1 до 2-годишна възраст с минималната работна заплата

Без аргументи управляващите отхвърлиха предложението на БСП за увеличение на размера на майчинството в Народното събрание вчера. 96 депутати от ГЕРБ-СДС, ПП-ДБ и ДПС се въздържаха да подкрепят промените в Кодекса за социално осигуряване, които предвиждат обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст да бъде обвързано с размера на минималната работна заплата.

Народният представител Георги Гъков представи от парламентарната трибуна предложението на социалистите, като изтъкна, че когато БСП е била в управлението на държавата, винаги това обезщетение е било поне равно на размера на минималната работна заплата, докато управлението на ГЕРБ последователно е замразявало социалните плащания, включително майчинството.

“Дали сега управляващото мнозинство, в което най-голям дял има ГЕРБ, ще продължи политиката на замразяването на социалните плащания? Ще наблюдаваме внимателно гласуването на коалиционните им партньори ПП-ДБ, които по време на изборите отправиха сериозни социални послания, включително и такива, че по време на редовното правител-

ство на Кирил Петков, всичко постигнато в социалната сфера се дължи на тях”, посочи Гъков.

Социалистът подчерта, че със законопроекта се цели трайно уреждане в законодателството на размера на обезщетението, за да не зависи от политическата воля на управляващите, а да е съобразено

с икономическата динамика в страната.

Той припомни, че България е в тежка демографска криза и е една от държавите с най-ниска раждаемост сред всички членки на ЕС и в света. За последните 10 години българите се намалели с над 800 000 души, което е 11,5% от населението. Само за 12-13 години българските са деца

намалели с над 24 000 души. Продължава и тенденцията на увеличаване на относителния дял на домакинствата без деца под 17-годишна възраст.

“Никой не може да отрече, че катастрофално намаляващата раждаемост се дължи на нарастващата нестабилност и несигурност на младите хора за тяхното бъдеще и липсата на перспектива в собствената им страна. Затова ние, от “БСП за България”, отстояваме последователна политика за активни действия и мерки на държавата за подкрепа на раждаемостта и отглеждането на децата. Това наше предложение е именно такова. Нека дадем глътка въздух на хората, които в тези трудни времена са решили да раждат и отглеждат деца и подпомогнем младите семейства”, призова Гъков.

Народният представител Валентина Димова също призова за ограничаване на демографския срив и подпомагане на раждаемостта. Колегата ѝ Георги Свиленски припомни, че става дума само за 50 млн. лева на година, а в същото време ще бъде прието 3 млрд. лв. да отидат за купуването на бойни машини и така за 60 години напред парите за майчинство ще бъдат изхарчени за военна техника, която няма да има кой да я управлява.

248 съдебни жалби срещу резултатите само от първия тур на вота

Общо 248 жалби са подадени от кандидати за кметове и общински съветници в административните съдилища в страната до сряда срещу резултатите от първия тур на местните избори.

67 са оспорените резултати

за избор на общински съветници и по жалбите вече са образувани административни дела в първоинстанционните съдилища, като част от тях ще бъдат обединени.

Жалба срещу избора на столичните общински съветници

няма, става ясно от справка, разпространена до медиите от Върховния административен съд. Първата сесия на общинарите ще е в понеделник.

Общо 149 са жалбите срещу избора на кметове в общини в страната. Сред жалбите има и

искания за касиране на изборите в големи и малки населени места. В момента тече 7-дневният срок за обжалване на резултатите от втория тур на местните избори, напомнят от Върховния административен съд.

В Административния съд в

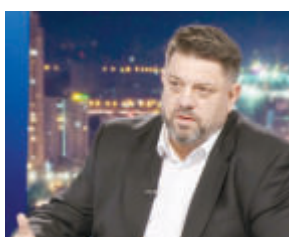
София е постъпила жалба от Ваня Григорова и Иван Таков срещу решението на ОИК-София за избор на кмет на Столичната община. В жалбата е направено искане за спиране на предварителното изпълнение на решението.

ЗАФИРОВ:

Днес сме толкова далеч от Шенген, колкото и в началото на сглобката

“Един от приоритетите, с които дойде на власт това управление беше влизането ни в Шенген. Състоянието на държавната ни граница, на охраната по нея в голяма степен кореспондира и с резултатите, постигнати по този приоритет. Ние сме толкова далеч от Шенген, колкото бяхме и в началото на управлението на сглобката. Ето ви един пример за провал в националната сигурност”. Това заяви зам.-председателят на БСП Атанас Зафиров в тв интервю.

По думите му определението за национална сигурност свързва това състояние на обществото, при което се създават необходимите предпоставки нацията да развива своето благосъстояние, но и държавата да изпълнява националните си приоритети,

това днес не се изпълнява.

Според Зафиров половин година не е малко време да се вземат мерки, имаше поет ангажимент за 1200 гранични полицаи, а нищо не се е изпълнило. Атанас Зафиров прогнозира, че в крайна сметка ще се стигне до изграждане на преградно съоръжение на границата по модел на гръцкото, защото това видимо е доказало своята неефективност.

Зам.-председателят на БСП подчерта и факта, че силен елемент на националната сигурност са политиките за Българската

армия. “Самият министър с половин уста призна, че приемът на курсанти във военния университет е едва една трета от заявените бройки - завършващите запълват 22% от нуждите на младшия офицерски състав. Това означава едно - обезкръвяване на армията. Вместо да направим сериозен анализ и предприемем мерки министърът на отбраната говори врели-некипели и обяснява това с хибридни атаки”, реагира социалистът.

Дебатите по несения втори вот на недоверие към правителството ще бъде на 15 ноември. Той беше внесено в сряда от “БСП за България”, “Възраждане” и “Има такъв народ” заради неспособността правителството да гарантира националната сигурност и отбраната на страната.

Още една оставка в ДПС

Оставка от поста заместник-председател на ЦС на ДПС подаде Ахмед Ахмедов, съобщиха от партията. Той бе народен представител от ДПС в 7 парламента. Ахмедов бе причисляван към хората, близки до Карадайъ в ДПС. Преди два дена оставка като председател на партията подаде и Мус-

тафа Карадайъ. Той не се появи вчера на заседанието на НС, което породило слухове, че е възможно да напусне и НС.

Ахмед Доган ще е начело на партията до свикването на конференция на ДПС за избор на нов председател.

Междувременно депутатът Делян Пеевски

стана председател на ПГ на ДПС. Той заяви, че не може да каже дали Карадайъ ще остане депутат, защото решението било лично. “Всеки член на ДПС може да се кандидатира за председател на ДПС. Като дойде събитието, ще говорим. Структурите могат да номинират кандидатите”, посочи той.

Плащаме санирането чрез сметките за ток

Финансирането ще става чрез договор между собствениците, ЕРП-та и фирмите, които обновяват сградите

Всички сгради, които са собственост на държавата и общините, ще имат право да плащат бъдещите си разходи за саниране и повишаване на енергийната ефективност разсрочено през сметките за ток и газ. Това предвижда нова наредба, която енергийното министерство пуна за обществено обсъждане. Тъй като издаването ѝ е спешно и е свързано с изпълнението на националния план за възстановяване и устойчивост, срокът за обсъждането е сведен до 14 дни вместо да е 1 месец.

Според наредбата собствениците на такива сгради, например държавни ведомства или общини, имат право да сключват тристранни договори с гарантиран резултат. Те се подписват между

собственика на сградата, енергийното предприятие, която доставя тока или газа, и фирмата, която осъществява санирането. Парите за него може да се осигуряват от банка, с финансов инструмент, по европейски проект или смесено. Фирмата извършва топлоизолирането, а собственикът плаща своя дял от разходите разсрочено на енергийното предприятие.

На практика той продължава да плаща досегашните си сметки за ток или газ за определен период от време, а енергетиката прибира разликата между старите сметки и новите, които са по-ниски, докато собственикът на сградата не изплати напълно своя дял от разходите. ЕСКО фирми - тези, които извършват санира-

нето, трябва обаче да имат регистрация като такива. След влизане в сила на тази наредба ще бъде издадена аналогична и за жилищните сгради, което означава, че и ние ще можем да плащаме санирането чрез сметките за ток.

Според различни анализи, поръчани от регионалното министерство, над 700 хиляди обитавани жилищни сгради у нас трябва да бъдат санирани през следващите незнайно колко години. Общият брой на обитаваните жилищни сгради е 1 365 898, като 25% от тях са напълно амортизирани и подобни мерки не са целесъобразни. Нужди от саниране имат 645 756 еднофамилни къщи, 54 533 блока, 3200 сгради от семеен тип и 500 общежития. Общата разгърната площ е 184 290 428 кв. м.

Основният недостатък на досегашната програма за обновяване на жилищния фонд бе пределно ясен още на старта - няма пари за всички. Изхарчените до момента 2 млрд. лв., които всички данъкоплатци ще трябва да платят в следващите години, стигнаха за жилищата на 340 705 души (общо 2020 сгради), което обхваща около 5% от населението на България и 4% от жилищата. Сега по Плана за възстановяване и устойчивост се очаква да бъдат отпуснати още 1,4 млрд. лв., но вече собствениците на апартаменти също ще трябва да имат финансово участие в санирането. Променен бе и законът за етажната собственост с цел общите събрания на етажната собственост да вземат по-лесно решения.

Агрегат на ПАВЕЦ „Чаира“ окончателно е извън строя

Вече близо две години помпено-акумулиращата централа ПАВЕЦ „Чаира“, която може да играе ключова роля в зеления преход на България, не работи. Причината остава неясна, но Националната електрическа компания (НЕК) поне вече напредва с избора на изпълнител на ремонта на четирите ѝ хидроагрегата.

“Становищата на експертите са показали, че аварията по време на изпитанията през 2022 г. четвърти агрегат няма как да бъде възстановен и ще се наложи подмяната на турбинната му част, без генератора”, обясни изпълни-

телният директор на НЕК Мартин Георгиев, цитиран от economy.bg.

За подмяната на основните му компоненти до края на година ще бъде обявена тръжна процедура. Ремонтът му обаче изисква много време и очакванията са, че той ще заработи едва след 2025 г.

Другите два агрегата, които също подлежат на ремонт, но с по-малък обхват, ще бъдат възстановени от Toshiba и консорциума ABB-Voith, именно на който беше възложена рехабилитацията на цялата централа още през 2019 г., чийто тест през март 2022 г. завърши с необичаен тътен и авария.

По-ниска рента в Добруджа

Тежката стопанска година за пореден път ще доведе до финансови сътресения сред производителите на земеделска продукция в цяла Добруджа. По-ниски ренти ще бъдат изплатени на собствениците на земя. Това посочва в свое изявление Асоциацията на българските зърнопроизводители Ц 2006.

“Лошите метеорологични условия, трайното засушаване и ниските изкупни цени, които са около два пъти по-малки

от предходните години, определят тази ниска рентаУ, отбелязват производителите.

“Само в община Генерал Тошево имаме около 850 000 дка обработваема земя. През миналата стопанска година сме дали средно по 120 лв. рента на декар. Това означава, че в региона са влезли чисти над 100 милиона лева”, изчисли Костов.

Сега, за съжаление, при собствениците на земя ще отиде доста по-малка сума. Средните

резултати в общината с най-много обработваеми и плодородни площи са трагични. При слънчогледа стопаните са прибрали по 140 кг/дка, а при царевичката - от 120 до 150 кг/дка.

“В самото землище на Генерал Тошево добивите от царевичка са по 70 кг/дка. Ние с това не можем да си платим дори нафатата”, коментира Костов. Той е категоричен, че за последните пет години това е третата тежка и суха стопанска година.

Половин София остана без топла вода

Пускането на парното в милионна София започна на 5 ноември, а веднага след това започнаха и аварии, които оставят столичани не само със студени радиатори, но и без топла вода.

“Топлофикация - София” поддържа на сайта си информация за пробиви по мрежата и ремонти. Там се вижда, че всеки ден “изстиват” цели квартали. Още във вторник жителите на жк “Яворов” и “Левски В” са останали на

студено, а в следващите дни аварии са сполетели части от “Люлин”, “Младост”, “Западен парк”, “Гевгелийски”, “Красна поляна”, “Илинден”, “Разсадника”.

За щастие температурите не са зимни и санирането на централното отопление може да се понесе, но липсата на топла вода е пренеприятна. За по-новите аварии ремонтните работи се очаква да приключат в петък, 10 ноември - поне така обе-

щава предприятието доставчик.

Причината за честите аварии в началото на отоплителния сезон е лошото състояние на мрежата. Заради хроничните си финансови проблеми столичната топлофикация няма достатъчно средства за обновяване на инфраструктурата. “Топлофикация София” е поредният емблематичен пример за това как общината се проваля в управлението на общинските дружества.

Бум на милионерските депозити

Депозитите с над 1 милион лева в тях са се увеличили с 86 за три месеца и с 268 за една година, показват данните на БНБ. Така към края на септември милионерските депозити вече са 1410 на брой, а в тях има общо 3,714 млрд. лева.

Увеличават се и парите във влоговете със суми от 500 000 до 1 млн. лева, като за година са открити нови 596 депозити, а за три месеца - 215. Общо сметките, в които има от 500 хил. лв. до 1 млн. лева са 2933, а в тях са натрупани близо 2 млрд. лева. Сериозен ръст има и при депозити с над 100 000 до 200 000 лева,

само за три месеца те са с 2089 повече, а сумите в тях са се повишили с 241,6 млн. лева. За година новите такива влогове са с 9046 повече, а сумата в тях расте с над 1,25 млрд. лева. С 959 повече са депозитите над 200 000 до 500 000 лева, като в тях хората държат вече над 5,64 млрд. лева.

Делът на тези депозити е пет на сто от всички, а най-голям е делът на влоговете между 50 000 лв. и 100 000 лева - 18,3 на сто. Едва три процента са дребните суми, които хората държат на депозит - от 1000 до 2500 лева.

Тирове задръстиха „Хемус“ заради ремонт на тунели

Очаквано магистрала “Хемус” в Софийска област се превърна в изпитание за нервите на шофьорите. Току-що започналите основни ремонти на тунелите “Правешки ханове” и “Топли Дол” вече създават задръствания. Опашки от тирове чакат реда си да преминат през “стесненията” - и двата тунела остават непроходими, но трафикът в посока Варна е насочен в тръбата към София, за да вървят стро-

ителните работи. Скоростта е ограничена до 50 км в час. Тапите ще останат до юли догодина, когато се предвижда да приключи реновирането на тръбите в едната посока. После ще започнат и основните ремонти на тръбите в направление София. От АПИ обясниха, че строителните работи са неотложни - това ще са първите основни ремонти на двата тунела, откакто са построени преди около 40 години.

Инициаторът за провеждането на референдум за независимост на Каталуня Карлес Пучдемон, за когото има заповед за арест в Испания, присъства на заседание на Европарламента в Брюксел. След интензивни преговори лидерът на Испанската социалистическа работническа партия Педро Санчес се споразумя с Пучдемон - ще амнистира сепаратисти, за да се върне власт

Европа се бори с нелегалните мигранти

Германия и Франция затягат контрола, Италия се споразумя с Албания за бежански лагери

Сръбската полиция задържа 4500 нелегални мигранти за две седмици при акции в северната и източната част на страната, информират местните медии. Чужденците са се укривали в граничните райони край Сомбор, Суботица, Кикинда - близо до границата с Унгария, както и край Пирот - близо до границата с България.

По време на спецоперация са проверени 81 201 превозни средства, за да се предотврати незаконното преминаване на

мигранти, и 330 сгради, повечето от които в Суботица. Задържани са осем трафиканти и още 119 души за други престъпления.

Германският канцлер Олаф Шолц си поставя за цел страната да намали броя на кандидатите за убежище и да спре подкрепата за крайната десница. Кабинетът договори мерки за улесняване на депортирането на мигранти и за превръщането на страната в привлекателна дестинация. Това е в рязък контраст с

възприеманата от Берлин политика на отворените врати по време на управлението на Ангела Меркел.

Крайнодясната "Алтернатива за Германия", втора политическа сила според социологическите проучвания, изрази безпокойство относно миграцията.

Италия и Албания се споразумяха да си сътрудничат срещу незаконната миграция. Намерението на Рим за изграждане на приемни центрове в Тирана може да бъде

план за договор между ЕС и страните, които не са негови членки. За разлика от Лондон, който иска да изпрати хиляди бежанци в Руанда.

Парламентът във Франция разглежда законопроект за контрол върху миграцията. Левицата и част от президентското мнозинство настояват за смекчаване на правилата в секторите, където липсва работна ръка. Десницата критикува "призива да се даде глътка въздух" на нелегално пребиваващите в страната.

СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ с взаимни упреци

Ключовият проблем, посочен в доклада на ЕК за напредъка на Северна Македония, е, че парламентът е блокиран от опозицията, се казва в изявление на говорителя на СДСМ Богданка Кузеска.

По думите ѝ написаното в текста, представен в Брюксел, само потвърждава факта, че ВМРО-ДПМНЕ, нейният председател Християн Мицкоски и опозиционната партия Левица са тези, които спират напредъка на страната към ЕС.

Заклученията за напредъка на РСМ бяха коментирани и от говорителя на ВМРО-ДПМНЕ Мария Митева. Според нея докладът е отражение "на тъжната действителност, на състоянието на стагнация и в известна степен изостаналост", в която се намира страната, заради правителството на СДСМ.

Будапеща иска Букурещ в Шенген

Една от най-важните цели на унгарското председателство на Съвета на ЕС догодина ще бъде работата в полза на присъединяването на Румъния към Шенген, ако това не се случи дотогава, заяви унгарският министър на външните работи и външната търговия Петер Сиярто в Букурещ след среща с председателя на Демократичния съюз на унгарците в Румъния Келемен Хунор.

"Присъединяването на Румъния към Шенген ще направи възможно границата да не ни разделя, а да ни свързва", подчерта Сиярто. Автоматичното отваряне на десетки нови гранични пунктове между двете страни би помогнало на унгарската общност в Румъния да поддържа връзките си с Унгария, допълни той.

Букурещ поема ротационното председателство на Съвета на ЕС през втората половина на 2024 г.

„Кока-Кола“ изтегля напитки от Хърватия

Хърватската държавна инспекционна служба нареди на местния клон на бутилиращата компания на "Кока-Кола" да изтегли партиди от две безалкохолни напитки от продажба, докато се провеждат разследвания на случаи на заболявания, за които се предполага, че са причинени от тях.

Започнало е вътрешно разследване и в "Кока-Кола" в Австрия, където се намира заводът за бутилиране на напитката, предлагана на хърватския пазар, съобщават медиите в Загреб.

"Работим в съответствие с най-високите стандарти за качество и безопасност на храните, които се проверя-

ват редовно от компетентните органи. Успоредно с това проведехме задълбочено вътрешно разследване, което не показва никакви проблеми в нашето производство. Изпратихме проби в независима, акредитирана лаборатория за по-нататъшно изследване", казаха от компанията "Кока-кола" в Австрия.

НАКРАТКО

Парите за Украйна свършват

САЩ са изразходвали почти всички средства за Украйна, одобрени от Конгреса, съобщил говорителят на Белия дом Джон Кърби. "Изразходвахме около 96%, а от фондовете за отбрана - повече от 90 на сто", каза той. Републиканците блокираха предложението за отпускане на още пари.

Германия изпраща изтребители в Румъния

Германия изпраща в края на месеца четири изтребителя Юрофайтър в Румъния, за да подкрепи мисията на НАТО по охрана на въздушното пространство. Мярката е предприета седмици след руските удари срещу украински пристанища на река Дунав. Атаките са на няколко километра от румънската граница.

Трима филипинци са ранени на кораб в Черно море

Трима филипинци са ранени, след като ракета порази граждански кораб в Черно море. Те са извън опасност и се лекуват в болница в Одеса. Не се знае откъде е дошла ракетата.

Арестуваха 17 члена на сицилианската мафия

Седем души бяха арестувани в Италия, а десет - в САЩ, в резултат на съвместна италианско-американска полицейска акция срещу предполагаеми членове на мафията. Повдигнати са обвинения в убийство, лихварство и незаконно разпространение на наркотици.

Шитите в Бангладеш маркови дрехи поскъпват

Световни модни търговци, като Ейч енд Ем (H&M), повишават изкупните цени на произведените в Бангладеш дрехи, за да се вдигнат заплатите на 4 милиона работници. Страната е най-големият износител на облекла в света след Китай.

Земетресение с магнитуд 4,8 по Рихтер в Южна Турция

Земетресение с магнитуд 4,8 по Рихтер е било регистрирано в окръг Хатай, Южна Турция. Трусът е предизвикал паника сред населението. Няма информация за щети и жертви.

Светът изпрати най-горещия октомври в историята

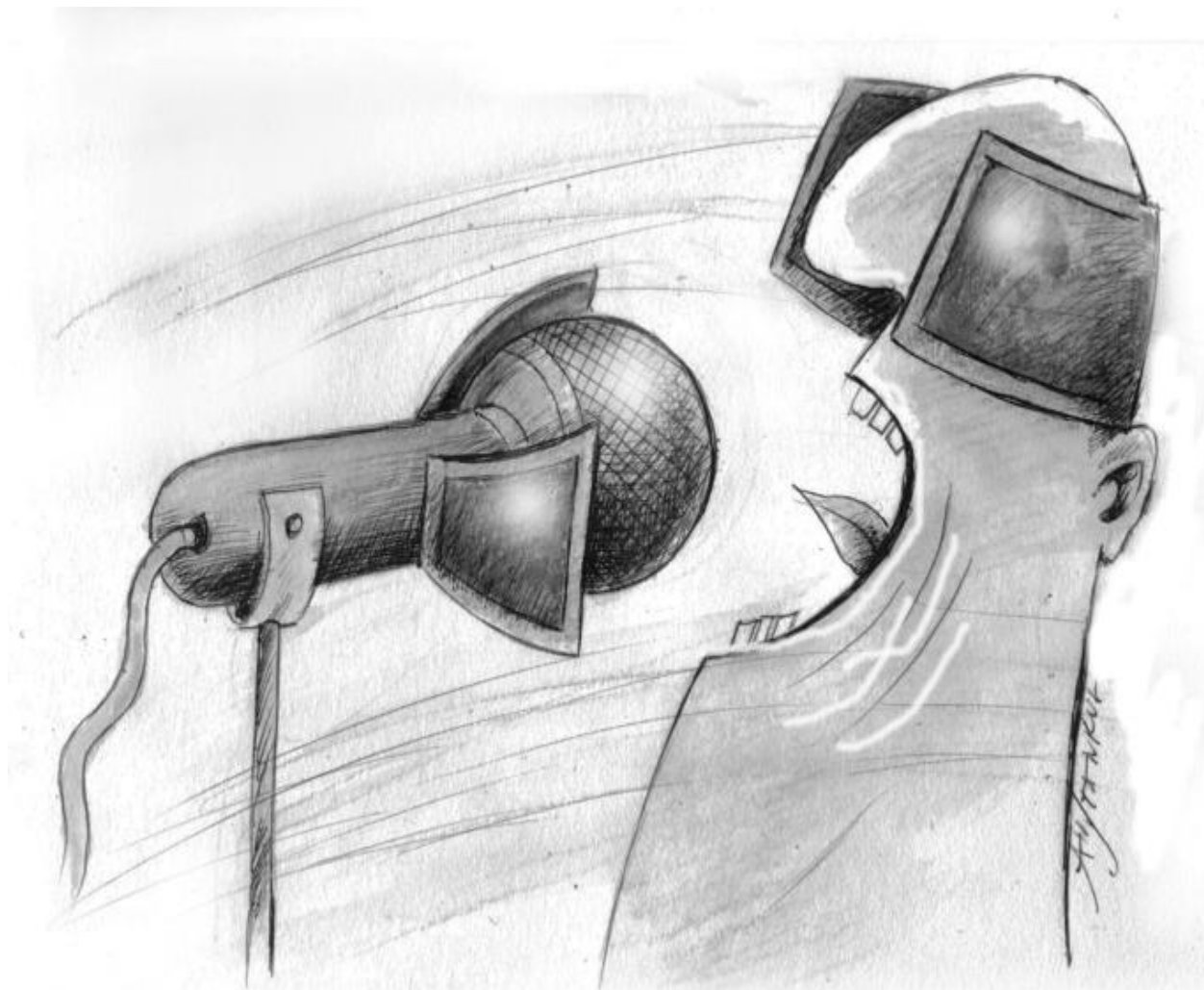
Октомври е бил най-горещият досега в света с "изключителни" температурни рекорди, съобщил европейската служба за наблюдение на климата. Цялото лято на 2023 г. е било най-горещото, регистрирано някога.

СНИМКИ БТА

Във все повече фабрики в Южна Корея работи заместват хора при пакетирането на храни. Не липсват и фатални инциденти. В град Госоенг машина е премазала човек

КАРИКАТУРА НА ДЕНЯ

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

1444 г. – ВАРНЕНСКИ КРЪСТОНОСЕН ПОХОД: В БИТКАТА ПРИ ВАРНА КРЪСТОНОСЦИТЕ, ВОДЕНИ ОТ КРАЛ ВЛАДИСЛАВ III И ЯНУШ ХУНЯДИ, ПРЕТЪРПЯВАТ ПОРАЖЕНИЕ ОТ ТУРЦИТЕ НА МУРАД II. ВЛАДИСЛАВ ЗАГИВА В БОЯ. Във Варна е изграден негов мавзолей – Парк-музеят “Владислав Варненчик”. Днес един от големите булеварди във Варна, който свързва магистрала Хемус с центъра на града, носи името на Владислав Варненчик. На него е кръстен и най-големият квартал в Североизточна България – Владиславово. Друг голям булевард в морската столица е именуван Янош Хуняди.

1970 - ПРОГРАМА ЛУНА: ИЗСТРЕЛЯН Е СЪВЕТСКИЯТ СПУСКАЕМ АПАРАТ ЛУНОХОД 1. Луноход 1 е първият от двата спускаеми апарата, изпратени от СССР към Луната с цел изследване на нейната повърхност по програмата Луноход. Космическият апарат, доставил Луноход 1 на повърхността на Луната, е Луна 17. Луноход 1 е първият апарат с дистанционно управление, движещ се по повърхността на друго космическо тяло. Апаратът е изстрелян на 10 ноември 1970 г. в 14:44:01 стандартно време. Общата му маса е 5600 kg (само на Луноход 1 е 756 kg). Луна 17 е изведен от паркова околоземна орбита към Луната и влиза в окололунна орбита на 15 ноември 1970 г. Осъществено е меко кацане в района на Морето на дъждовете на 17 ноември.

1989 - СЛЕД 35-ГОДИШНО УПРАВЛЕНИЕ НА НРБ КАТО ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА БКП ТОДОР ЖИВКОВ Е ПРИНУДЕН ДА ПОДАДЕ ОСТАВКА НА НОЕМВРИЙСКИЯ ПЛЕНУМ НА ЦК НА БКП. На следобедното заседание на пленума членовете на Централния комитет приемат оставката на Живков, без да му дадат възможност за заключителни думи, и утвърждават Петър Младенов на поста Генерален секретар на ЦК на БКП.[17] Въпреки опитите на Живков да остане председател на Държавния съвет като гаранция за постепенен преход, пленумът предлага на Народното събрание да го освободи и от този пост.

1919 - РОДЕН Е ГЕНИАЛНИЯТ РУСКИ ОРЪЖЕЕН КОНСТРУКТОР МИХАИЛ КАЛАШНИКОВ (УМИРА 2013 Г.). Той работи в оръжеен завод в гр. Ковров, Владимирска област. Там доразработва легендарния автомат “АК-47” (1947). С него участва в анонимен конкурс и печели 1-во място. От 1949 г. работи в гр. Ижевск, където “АК-47” е пуснат в масово производство (1949). Конструкторът има 35 авторски свидетелства за изобретения. Доктор на техническите науки (1971). Той е академик на 16 руски и чуждестранни академии, вкл. почетен член на Руската академия на ракетните и артилерийските науки и на Руската инженерна академия. Дългогодишен депутат във Върховния съвет на СССР.

1932 - РОДЕН Е ИЗВЕСТНИЯТ ИТАЛИАНСКИ КОМПОЗИТОР ЕНИО МОРИКОНЕ (УМИРА 2020). Той е известен със своята филмова музика. Написал е музиката към повече от 570 филма, само 30 от които уестърни. Въпреки това, той е известен най-вече с тях, като една от най-известните му творби е музиката, която е написал за превърналия се в класика филм на Серджо Леоне “Добрият, лошият и злият”. Енио Мориконе пише музиката за култовата поредица “Октопод” – La Piovra.

Десните доктори

Александър СИМОВ

“Сглобката издържа електоралния тест”, хърка самодоволно някакъв десен анализатор в поредния безсмислен тест. “Как да се излезе от капана на Сглобката”, реди като ходжа Даниел Смилов, но пак твърди, че партиите от управляващата коалиция се били представили добре. Очевидно всички десни като

кошерен разум са решили, че като повтарят едно и също по някакъв начин ще омагьосат реалността и тя ще се подчини на техните тайни и натрапчиви желания.

Истината, както винаги е по-различна. Аз никога не съм се съмнявал, че партиите от Сглобката няма да рухнат на местните избори. Този вот е специфичен, пъстър и екзотичен и от него трудно се правят генерални изводи. Да не говорим за това, че партиите на властта винаги са в поизгодна позиция по този параграф.

Проблемът за Сглобката идва като видим тенденцията. ГЕРБ бяха ошамарени в София и наритани на доста места по страната. При това с обе-

динените усилия на всички останали партии.

ПП/ДБ пък опасно много прилича на регионална партия, която съществува в 2-3 големи града на страната и е като черна дупка в останалите части от България.

И при двете коалиции тенденцията е надолу. Това не е издържан електорален тест. Това е тест, който е бил прекратен, защото изпитваният е припаднал и съдбата му още не е ясна.

Местните избори поднесоха доста изненади, но е съвсем очевидно, че Сглобката е киселинен дъжд, който разяжда всички партии, които са попаднали в него. Това разложение не е бързо, но е достатъчно ефективно и болезнено, за да го засе-

кат дори и тези избори.

Убеден съм, че даже десните политолози го усещат, защото ПП/ДБ се сринаха до четвърта политическа сила в страната и са само с едни гърди пред “Възраждане”. А са все още млада коалиция и се предпопалаше, че резервоарът им е пълен с гориво.

Хората обаче използваха изборите, за да дадат оценка на безкрайната лъжа с която ги удариха по черепа. Сглобката е прокрзисна, защото основите ѝ са фалшиви.

Хубаво е, че десните доктори се опитват да успокоят управлението. Проблемът е, че ги лъжат и не им предписват никакво лечение. А това винаги е с фатални последици.

Новото „въздържал се“

От стр. 1

От години БСП настоява обезщетението за втората година от майчинството да се обвърже трайно с минималната заплата, за да не зависи то от хрумките на поредната власт. Защото у нас, благодарение на предишни социални министри от БСП, платеното май-

чинство е най-дългото в света. Въпреки това днес раждаемостта е ниска. Младите хора не са сигурни за своето и на децата си бъдеще. Не виждат перспектива в собствената си държава. Бягат на Запад, където изобщо няма или е смешно кратко платеното майчинство, но има перспектива за тях и децата им.

Хей, мнозинството от въздържали се, как ще задържите младите, щом не ги освобождавате от данъци поне до 26-годишна възраст? Щом не осигурявате забавачки и ясли за децата им, но и не им гарантирате минималната помощ за отглеждане на дете до 2 г.? Може би като се правите на палячовци и им се

подигравате с обещания за “блестящо” бъдеще в пенсионерските им години, като се хвалите, че “догодина ще има коледни добавки всеки месец” - нещо, което по закон сте длъжни да правите?

Не, не става! Младите не ви вярват и не искат да раждат и отглеждат бъдещи духовни и икономически бедняци!

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ДУМА

СНИМКА БТА

БОЯН АНГЕЛОВ е роден на 27 август 1955 г. в Панагюрище. Завършил е филология и българска филология в СУ "Св. Климент Охридски". Работил е като редактор и главен редактор в столични издания, в Министерството на културата, в Комитета за телевизия и радио. Зачитава докторат в Института за философски изследвания към БАН, а от 1998 до 2005 г. живее и работи в Швейцария, където завършва Академия за педагогически науки с признат докторат. Специализира и преподава в областта на валдорфската педагогика, историята на философските системи и социалната психология. Автор е на над 30 стихосбирки и други творби. От края на 2012 г. е директор на изд. "Български писател", а от юни 2014 г. - председател на Съюза на българските писатели.

БОЯН АНГЕЛОВ:

Водим битка за отстояване на духовните отечествени граници

Вече 110 години Съюзът на българските писатели е неподкупен пазител на българската литературна традиция, създадена от стотици родни писатели, категоричен е неговият председател

Интервю
на Боян БОЙЧЕВ

■ Г-н Ангелов, отбелязваме 110 години от основаването на Съюза на българските писатели. С какво трябва да се гордее най-голямата писателска организация за този период?

- Съюзът на българските писатели е създаден на 8 септември 1913 г. с идеалната цел да бъде спасен духовният облик на България след претърпяната Първа национална катастрофа, породена от недалновидната и трагична за страната ни Междусъюзническа война. Млади писатели офицери основават сдружение, което да съхрани достиженията на българската литература. Пръв председател става поетът и преводач Иван Андрейчин. Целта на това сдружение е подкрепа и защита на писателския труд, стимулиране на българската литература и разпространението ѝ в страната и по света.

За тези десетилетия СБП премина през немало изпитания, особено в края на миналия век, когато политическият антагонизъм достигна своя апогей, а разделението се превърна в начин на живот. Тези контрапродуктивни процеси не са прекъснали и до днес, но все по-осезателно усещаме подкрепата на обществото, на определени държавни институции и на немало общини, чиито кметове са доказали своето родолюбие.

■ Какво е мястото на СБП в българското общество - днес и в исторически аспект?

- Нашият съюз отдавна е заел достойна позиция в културното пространство на България. През последните десетилетия той успя да се преобрази в наистина демократично сдружение, в което политическите конюнктури отстъпиха място на националните духовни каузи.

Както и останалите творчески съюзи, СБП трябваше да се регистрира като сдружение в полза на своите членове. Това обстоятелство го лишава от регулярна държавна подкрепа и го принуждава да съществува в рамките на екзистенциалния минимум.

На стр. 8

ВОДИМ БИТКА ЗА ОТСТОЯВАНЕ НА ДУХОВНИТЕ ОТЕЧЕСТВЕНИ...

От стр. 7

Ето защо смятам, че е крайно време Съюзът да получи от властимащите нужната финансова помощ, защото той е неподкупен пазител на българската литературна традиция, създадена от стотици известни и не така известни родни писатели. Техните творби и написаното в наши дни оформят разнообразието на българската словесност, създадена от светци, патриарси и царе.

■ Как изглежда сега СБП? Пред какви проблеми и предизвикателства е изправен?

- Нашата организация е съзила повече от 850 равноправни и равнопоставени писатели, избрани с тайно гласуване от действащите през годините управителни съвети. Ние се ръководим от устав, създаден и приет в съответствие с действащите в страната ни закони. В основната си същност СБП е творческо сдружение, което не може да извършва политическа агитация. Нашето ръководство се стреми да спазва тези конституционни и законови изисквания, но всеки от членовете му има свободата да членува или да симпатизира на избраната от него партия, без да използва сдружението като проводник на тези свои пристрастия. Ала това съвсем не означава, че ние трябва да стоим далеч от проблемите на Отечеството ни. Ето защо винаги сме заявявали своята непримиримост към неглижирането на българския език, към отпадането на емблематични творби на българската класика от учебните програми и замяната им с доста съмнителни като естетика и художествен потенциал произведения на съвременни автори. Обществото ни трябва да знае, че чиновниците от Министерството на образованието и науката десетилетия наред не са се обръщали към Писателския съюз за мнения и предложения при съставянето на учебниците и христоматиите по литература. А нашият потенциал е голям, защото в СБП членуват академици и член-кореспонденти на БАН, десетки професори и стотици учители. Процесът на обезбългаряване и обезличаване на образованието, на българска литература е равнозначен на нихилизъм, граничещ с национално предателство.

■ Вие сте начело на СБП близо десет години. Каква е личната Ви равностметка за това време?

- Равностметката ми е, че се сдобих с немалко, меко казано, опоненти. По-важното за мен е спечелването на много приятелства, което винаги е било най-голямото човешко богатство. Днешна България има много и изключително талантиливи поети, белетристи, драматурзи, публицисти, ала в повечето случаи имената им са скрити за широкия кръг читатели, тъй като из най-популярните обществени медии "блестят" станиолени слънца на политкоректни литературстваци персони. Излишно е да споменавам имената им, тъй като ни се натрапват ежедневно, дори ежечасно. Може би затова като една от важните задачи пред ръководството на Писателския съюз е да бъде отстояван авторитетът на учредените вече литературни награди и да се разширява диапазонът им.

Искам да изкажа особена благодарност на редица общински ръководства, подкрепящи морално и финансово тези неръкотворни паметници на отишлите си вече от света родни писатели: Панагюрище (наградата за литературна критика "Нешо Бончев" и конкурса за

СНИМКИ АРХИВ СБП

Сътрудници на "Златороз"

поезия за деца "Стоян Дринов"), Първомай (наградите "Георги Караславов" и "Слав Хр. Караславов"), Своге (наградата за поезия "Александър Вутимски"), Генерал Тошево (поетичен конкурс "Дора Габе" и конкурс за разказ "Песента на пеещите колелета"), Стрелча (наградата за поезия "Богдан Овесианин"), Гоце Делчев (наградата "Людмил Стоянов"), Троян (наградата "Ламар"), Нови пазар (наградата "Калина Малина"), Сопот (наградата "Иван Вазов"). Разбира се, това е само част от успешното сътрудничество в областта на литературното наследство и съм убеден, че то ще се разраства.

■ Как ще отговорите на хулите срещу СБП? Откъде идват те? И кой има интерес да ни няма?

- Нашето общество се раздира от противоречия и крещания несправедливости. Проблемите са навсякъде - в областта на образованието, правосъдието, здравеопазването, политиката... Ние като съюз не можем да надскочим сянката си и да бъдем коректив на всички. Ала имаме мисията да опазваме чистотата на българското слово от хулители и недоброжелатели. СБП е наследил високите послания на създателите му. Гордеем се, че в далечната 1919 г. патриархът на българската литература се е съгласил да стане почетен председател на Писателския съюз и този факт

ни дава сили в битката за отстояване на духовните отечествени граници, които носим в самите нас, наред с прекрасната "омайна и сладка" българска реч.

А що се отнася до втората част от въпроса Ви, ударите и хулите идват от проводниците на чуждоземни глобалистични стремежи за превръщането на българския народ в безличен електорат от илитерати. Надявам се, че съществуват достатъчно сили, които няма да позволят да се случи. И СБП е част от тях.

■ Вашето мнение за факта, че някои писатели, които са политкоректни към новото време, често пъти са фаворитизирани, за сметка на големи имена в нашата литература, които са оставени на забвение заради политическите си възгледи?

- Това обстоятелство ни дава основанието да полагаме всички усилия класиците на българската литература да не потъват в забрава. Битката е неравностойна и на пръв поглед обречена. Ала няма на Паисий Хилендарски е било по-лесно, когато е въстанал с паче перо и кандило срещу отродителите? Той се е обърнал към погърчилият се българин Евгений Вулгарис с думите: "О, неразумний юроде, поради что се срамиш да се наречеш болгарин!..." За голямо съжаление наследниците на Вулгарис не са никак малобройни, а нов Паисий все още не се е появил. Затова всички ние с

общите наши крехки сили е необходимо да въстанем като един срещу безродниците и отцеругателите български.

■ Какво стана със закона за българския език, радетеел за който е СБП?

- Ние не сме се отказали от приемането на Закон за защита, съхранение и употреба на българския език, писменост и книжовност. Надяваме се обществеността да подкрепи усилията ни, защото такъв закон ще бъде преграда против попълзновенията към българската литература.

■ Припознават ли младите български писатели СБП? Какви качества трябва да притежаваш, за да станеш негов член?

- За моя радост вече имаме членове на Съюза, родени след 2000 г., но възрастта не е определящото, макар че бъдещето на всяко сдружение е в младостта. Ние не търсим нашите членове, а те търсят нас, и не можем да се оплачем от липса на кандидати. А условията за прием са публикувани в нашия сайт.

■ Накъде отива българската литература? Какво е нейното място в европейската и световната литература - не само исторически, но най-вече днес?

- Българската литература има вековни традиции. Не може, а и не трябва, да поставяме граници между средновековната и новата литература. Те са едно цяло и като такава представят българската култура като неотменима част от световната цивилизация. Примерите за гордост са неизброими. А най-голямата наша ценност са създадените от Светите седмочисленици глаголица и кирилица. На българската кирилица, призната като една от трите основни азбуки на Европейския съюз, четат и пишат повече от 250 милиона души.

■ Как СБП ще отбележи своя 110-годишен юбилей?

- Подготвяме амбициозна програма, подкрепена от Министерството на културата и Столичната община, а всички прояви ще преминават под патронажа на президента на Република България Румен Радев. На 15 ноември в столичната галерия-музей "Анел" ще се състои премиерата на поетичната антология "София - златото на думите" на издателство "Български писател". На следващия ден от 15,30 ч. ще открием пред Народния театър изложба "110 години СБП", а от 18 ч. във Военния клуб ще се проведе тържествена вечер, посветена на юбилея.

■ Какви са Вашите виждания за бъдещето на СБП?

- Смятам, че рано или късно този съюз ще обедини всички талантиливи творци на словото и междуличностните ежби и вражди ще бъдат минало, което няма да се помни от новите писатели. Мисля така, защото вярвам, че във всеки човек живее добрият човек и точно него трябва да търсим.

■ Вашето пожелание към писателите, отправено чрез страниците на в. ДУМА?

- Колеги и приятели, не е нужно да се гледаме в очите и да си говорим колко сме незаменими и необходими. Важно е да гледаме към миналото ни, откъдето да черпим кураж и вдъхновение, но да не забравяме и днешния ден, от който зависи както миналото, така и бъдещето ни. А вестник ДУМА е давал и дава възможност за творческа изява на десетки български писатели, за което благодаря от сърце и душа!

Дора Габе и Елисавета Багряна с писатели в Добруджа

ОТ РЕДАКТОРА

Скъпи читателю!

Този брой на приложението за литература е свързан с датата 10 ноември - "време разделно" в новата ни история, като своята гледна точка ще изразят поетите Лозан Takeв и Тенко ТЕНЕВ.

Приятно четене.

Балкански ширини

Евромилионерът в Брюксел дава на парче акъл...
Е, това е вече лукса да си ерудита зъл!
Да си в правилна посока,
да си в правилна страна...
Да си много по-високо
с европейската цена!

Евромилионерът брани европейските цени.
А пък ние ще останем на балкански ширини...
Даже и да ни е тясно тука в тоя земен рай,
знаем, че е безопасно,
просто слушай,
гледай,
трай...

Ембаргото на Времето

Ембаргото на Времето се вдига...
45 години май не стигат!
След още вече 34
други са на всички километри...
И в сглобка ренегати и апаши
пак пеят мощно: "Времето е наше"...
И с евро в чекмеджета и в чували
по недовършените нови магистрали
пътуват шарлатани, бодигарди,
да вземат лично нови милиарди...
Пътуват те във Времето, пътуват,
продават гласовете и купуват,
изграят на стражари и апаши
и пеят още: "Времето е наше".
Чие е Времето на сглобки и промени?
На Шиши, Бойко, Киро и на Лена!?
Чие е времето? Ембаргото се вдига...
Май 34 вече стигат. Стигат!

ТЕМАТА НА ПИСАТЕЛЯ

Свободата, Санчо, свободата...

Тенко ТЕНЕВ

Тази велика мисъл на Сервантес е особено актуална и днес. В човешката история има много разломни и съдбовни дати, когато се разпадат неща, които сме считали за вечни. Една такава дата за България беше 10 ноември 1989 г. От изминалите вече 34 години може да я определим като "време разделно". Помня думите на Мъ-

дреца и незабравим мой приятел Чавдар Добрев, който споделяше, че ще се разделим с много хора.
Така и стана. Всеки от нас пое по Пътя, който считаше за правилен. И ние, писателите, се лутаме в този лабиринт, изгълнени с мечти, надежди, илюзии, горчилки, предателства, които като "шагренова кожа"

стягаха очите и души-те ни. Запазихме стари приятелства, които станаха още по-силни, загубихме хора, в които сме вярвали, открихме нови приятели.
Болката ни събираше и разделяше. Писателите като радари на Времето се доверяваха на своя вътрешен камертон. Интуитивно вярвахме на сърцата си. На това, което нашепваха сенките на дедите и бащите ни, на родовата памет. Всичко е въпрос на гледна точ-

ка, на разум и емоция, на осмисляне и отстояване, но не и на всяка цена, за да усетим правдата и на своя опонент.
В делника се сблъскваме с много реалности. От битката за Хляба до висотата на човешкото достойнство. Всичките са еднакво важни. Ние, писателите, които отстояваме лявата идея през десетилетията, не сме забравили нито за миг посланието на непоправимия романтик Хегел, че "Свободата

е осъзната необходимост". А пред паметта на нашите мъртви приятели си мисля, че Десети ноември може би дойде и затова, че красотата е на висотата на човешките очи, а жаждата за социална справедливост ще ни помогне в безкрайния път напред - към свободата и човешкото съвършенство!
Редактор
Боян БОЙЧЕВ

ПОЕЗИЯ

Стихотворения от Лозан Takeв

Лустрация

Какво са виновни децата и внуците?
Лустрация трябва у нас
за боклуците...
За всички съвременни живи предатели,
за новите юди
и бивши деятели...
За всички, които страната продават...
И порции и от сарая раздават...
Лустрация пълна -
за ренегата!
За всички, които закриват страната...
Лустрация срочна, заслужена, точна -
за всички, с които разрухата почна...
За всички, които убиваха вяра,
изтриваха памет
и връщаха царя...
За всеки, от който и днес пак зависи
да бъде от чужди посолства зависим...
Лустрация истинска -
чиста и свята -
за всеки, изгаврил се
със Свободата...

Я, колко фестивали!

Погледнете, няма дата празна.
Фестивал след фестивал и празник
се редят в страната ни безчет...
Календарът в график е зает.

Фестивал на розата,
на книгата,
на фасула
и на мамалигата...
Празник на кюфтето с пресен праз,
на хорото
и на българския джаз...
Фестивал на фокуса и цирка,
и на духовата самодейна свирка...

Ден в Копривщица, в Каварна и в Балчик,
на "Велик е нашият войник"...
Фестивал на пълнената чушка,
Възстановка в планината с пушка...

Фестивал в Елена и на бута,
ден на европейската валута...
Фестивал на шарената сол,

и на Андерсен и "Царят ни е гол..."
Фестивал на коледари в Павел баня.
Фестивали - бол по време на промяна...
Фестивал на Каравелова седянка,
фестивал на тиквата, на тиквата от Банкя...
Празници на българския шоп...
Празници на радуилски боб...
Също дрипавата баница си струва...
Сливата на празник свой празнува...
С чешъна и царската туршия
има празник още богатата ракия...

Фестивали на самодейността,
на децата и на младостта...
Само няма ден на бедността.
А у нас е постоянна вече тя...
И под прага неин днес живеем
с питането как ще оцелеем...
Тука всъщност няма ала-бала.
Тя ни тласка все към Терминала...
И сега е в истинската клопка
на Некоалиция и Сглобка!

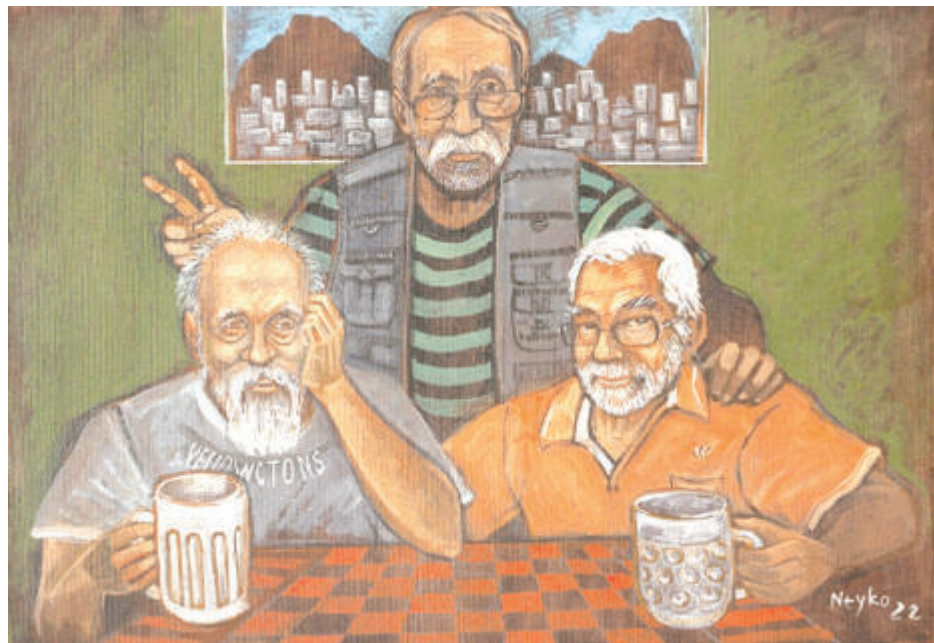

ЛОЗАН TAKEВ е роден в София на 6 март 1946 г. Член на СБП, на СБЖ, председател на Движението на ветераните в БСП - София, основател и издател на "Софийски бюлетин" от високосната 1996 г. Има десетки книги за деца, сатира, лирика, лозанки. Автор на текстовете на детски, забавни и сатирични песни - над 120. Носител на "Златно перо" на СБЖ от 2011 г. Десетина години от биографията му са свързани с Националната телевизия, където е бил главен редактор на "Детски и младежки предавания".

НЕЙКО НЕЙКОВ НА 80 ГОДИНИ

„С приятели по пътя“

Юбилейна изложба на известния художник и сценограф представя галерия „Възраждане“ в Пловдив

“Кайо, Нею, Матей”

“Изложбата на Неико Неиков е юбилейна - скоро той навърши 80 години. Той е известен сценограф, но и художник. Картините от експозицията са сюжетни. Там е закодирано миналото и настоящето на художника. Там са неговите приятели, неговите спомени. В случая живописца помага за цветовете на паметта, за по-ярка случаемост в картините. Там са кодовете на един достоен човек и артист.” Така галеристката Краси Алексиева представя юбилейната изложба на известния художник и сцено-

граф Неико Неиков “С приятели по пътя”, подредена в галерия “Възраждане” в Пловдив до 20 ноември. Тя може да се разгледа на живо в арт салона, както и на сайта и на фейсбук страницата на галерията.

Неико Неиков е роден на 27 октомври 1943 г. в Пловдив. Завършил е Националната художествена академия, специалност “Сценография” при проф. Г. Каракашев и проф. Г. Иванов (магистър, 1971). Професионалната му кариера е свързана с почти всички театри в България - от 1971 до 2007 г. е

“Кръгът Драгалевци”

“Старият Пловдив”

“Приятели”

художник-сценограф на театрите в Сливен, Русе, Силистра, Кърджали, Пловдив, Централния куклен театър, Сатиричния театър в София. Работил е в творчески тандеми с най-големите български театрални режисьори - Слави Шкаров, Маргарита Младенова, Иван Добчев, Любомир Дековски, Николай Ламбрев, Стоян Камбарев, Бина Харалампиева, Ивайло Христов, Димитър Стоянов-Нов, Гриша Островски, Кръстьо Мирски, Анастас Михайлов, Димитрина Гюрова и много други, както и с режисьори от други страни, сред които Бранко Пleshа. Автор е на повече от 150 сценографски решения на произведения от българската, руската и европейската драматургия. Представял е самостоятелни изложби у нас и в чужбина, участвал е и в много общи национални и международни експозиции.

Носител е на престижни отличия за сценография. Бил е председател на секция “Сценография” към Съюза на артистите в България (1995-2000) и секретар на секция “Сценография” към Съюза на българските художници (2008-2011).

Международното биенале на стъклото, утвърдило се като едно от най-мащабните арт събития у нас, в своето четвърто издание представя под наслова “Заедно” автори от 48 държави - в Квадрат 500, галерия “Средец” на Министерството на културата и галерия “УниАрт” на Нов български университет.

Основната изложба е разположена в Квадрат 500. Сред авторите в нея е чешкото дуо Станислав Либенски (1921-2002) и Ярослав Брехтова (1924-2020) - учители и приятели на арт директора на биеналето Константин Вълчев, както и техният сънародник Вацлав Циглер. Акцент в изложбата е осъществено с подкрепата на посолството на Кралство Нидерландия в София представяне на нидерландски художници, селектирани от куратора Хан де Кльовер - член на международното жури.

И през настоящата година гостуват автори от италианската (муранска) школа в художественото стъкло. Благодарение на съдействието на Италианския културен институт в София, с пластика, напомняща разточителното

Четвъртото международно биенале на стъклото събира автори от 48 държави

рококо, участва един от световноизвестните италиански майстори - Лучо Бубако, както и изкусната бижутерка Катерина Дзуки. Тясна съвместна творба беше показана на предишното издание на биеналето.

Чешката манифактура за стъкло “Бома/Вомпа” показва отличени автори в организираната от нея ежегоден световен

Хан де Кльовер, Нидерландия, “Илюзия за лекота”, 2022

конкурс по студена обработка на стъкло “GCWC”, провеждан в град Светла над Сазава, Чехия.

Галерия “Средец” бе домакин на пътуваща изложба на унгарски майстори на стъклото, наречена “Glassification.hu” и организирана от Министерството на външните работи и външноикономическите връзки на Унгария.

Изложба, озаглавена “Началото”, подредена в галере-

Константин Вълчев, България, “Златна светлина”, 2018

рия “УниАрт” до 30 ноември, представя работи на студенти и преподаватели от Департамент “Стъкло” във Факултета за изящни изкуства на Анадолския университет и ателието по стъкло в Нов български университет, създавайки основа за бъдещо сътрудничество между двете висши учебни заведения. Лекция на проф. Мустафа Аатекин от Турция, Омюр и Фатих Дуруерк, Мехмет Айдын,

Лучо Бубако, Италия, “Ангел, сатир, нимфа”, 2017

д-р Моника Найденова, Вероника Милева (България), както и демонстрации на Пламен Кондов и Никола Грозданов са част от придружаващите събития на изложбата.

Идеята за съвместна изложба се заражда в края на миналата година, по време на участие на д-р Моника Найденова (ръководител на Ателието по стъкло на НБУ) в Международен симпозиум по стъкло 2022, гр. Ескишехир, Турция. Заедно със своя колега проф. Мустафа Аатекин, ръководител на Департамент “Стъкло” във Факултета за изящни изкуства в Анадолския университет, решават да направят общ проект. Двамата преподаватели, които са и куратори на изложбата, избират да озаглавят първия си междууниверситетски проект “Началото”.

Почитателите на изкуството от стъкло, които нямат възможност да посетят изложбите на живо, могат да ги проследят във виртуалното пространство, благодарение на предоставената от Лаунджи/Loujjee платформа IBG Connect.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

ПРОБИВЪТ НА БСП

Петър Неделев върна Стамболийски при гражданите

Петър Неделев е новият кмет на Стамболийски. На балотажа той надви лично лидерът на ГЕРБ в област Пловдив Георги Мараджиев, който беше разгромен и не успя да спечели трети мандат начело на града. За Неделев гласуваха 49,06 и по този начин той разби доминацията на ГЕРБ. Неделев се яви на вота като кандидат на местната коалиция "Алтернатива на гражданите" в която водеща роля има БСП, но в нея влизат още НДСВ, БЗНС "Ал. Стамболийски", "Български възход", "Ре-

публиканци за България".

Коалицията успя да се пребори и за 8 места в общинския съвет.

"В мое лице от днес нататък и за целия мандат няма да има причина никой да се страхува от репресии, еднолични решения и подаване на сигнали. Новоизбраният Общински съвет с ваша обща помощ трябва да бъде достатъчно открит и активен, за да се чува всеки проблем и да се търсят решения", написа след победата си във фейсбук Петър Неделев.

БСП спечели 7-ми пореден мандат в Летница

Красимир Джонев е новият стар кмет на община Летница. За него гласуваха рекордните 70,82% от гласоподавателите в общината, които му осигуриха 7-ми пореден мандат на кметския стол.

Пред ДУМА Красимир Джонев благодари за доверието на избирателите си и изрази

удовлетворението си от изключително високият резултат.

"Удовлетворен съм. Почти 71% от гласоподавателите в Летница гласуваха за БСП. В резултат на това увеличихме съветниците в Общинския съвет на 6 души, като двама от които са лекари. Това е безспорен успех за мал-

ко населено място, каквото е Летница", каза червеният кмет.

Джонев очерта първите си приоритети в новия мандат: изграждане на нов стадион в Летница; подобряване на ВиК мрежата в общината, нов магистрален водопровод за с. Крушуна и нов водоизточник в с. Горско Свилово.

Николай Колев спечели доверието в Гълъбово, БСП с 5 съветника

С подкрепата на БСП Николай Колев спечели пореден мандат като кмет на Гълъбово. На втори тур той се пребори за доверието на близо 60 на сто от гражданите на Гълъбово и спечели възможността да довърши своята работа като градоначалник.

В Гълъбово БСП също отбеляза добър резултат. Социалистите спечелиха 25,02% на вота и вкараха пет съветника в местния парламент. По време на цялата си кампания Колев се ангажира да подобри икономическите показатели на общината и да повиши качеството на живот на гражданите в Гълъбово.

В Ковачевци: Ярка победа на БСП и пети мандат за Васил Станимиров

Васил Станимиров се пребори за пети мандат като кмет на Ковачевци и то още на първи тур като кандидат на БСП. За него гласуваха 59,33% от избирателите, правейки победата му безапелационна.

БСП доминира сериозно и в битката за общинските съветници. В местния парламент социалистите ще разполагат със 7 съветника, показват резултатите от проведеният на 29 октомври вот. Станимиров е един от легендарните кметове на БСП, който за пореден път показва, че знае как да печели доверието на своите съграждани.

Игра на преференции

Избирателите затънаха в блатото на предпочитанията си за общински съветници

Юлия КУЛИНСКА

И на този местен вот избирателите затънаха в блатото на преференциите. И това доведе до рекорден брой недействителни бюлетини. В две трети от всички подадени гласове в изборите за общински съвет в 179 общини 62,3 % или 1 350 694 бюлетини има посочено предпочитание за конкретен кандидат. За сравнение на местните избори през 2019 г. преференциално гласуваха 53,8 % от избирателите, т.е. наблюдава се ръст от 8,5 %, сочи анализ на Отворен парламент.

Общината с най-висок дял на използваните предпочитания спрямо подадените действителни гласове е Хаджидимово, област Благоевград - 96,46 %. Значителен е процентът на гласувалите преференциално още в Трехляно, Кюстендилско Ц 95,29%, и в Сатовча, Благоевградско - 95,66 %.

Избирателите във Върбица, област

Шумен в най-малка степен са използвали преференция - 9,75 %. Следват Джебел с 10,03 % и Черноочене в област Кърджали, където 11,04 % от гласоподавателите са посочили избран от тях кандидат.

Данните показват, че използването на преференциалното гласуване продължава да бележи ръст. Въпреки, че избирателите все по-масово използват този инструмент за пренареждане на листите, някои от традиционните партии у нас не са негови поддръжници. Те посочват преференциите като основна причина за високия процент недействителни гласове. Анализите обаче показват, че подобна теза в голяма степен е необоснована. Значителният брой недействителни гласове се появява единствено на местни избори при вот за общински съветници.

На парламентарни и европейски избори, в които също има преференциално гласуване, не сме ставали свидетели на подобен висок дял невалидни бюлетини. Това е сигнал, че има особеност, свързана с местния вот, и преференцията не може да е единствена или основна причина за недействителните гласове в изборите за общински съветници.

За почти 10 години гласувахме 12 пъти преференциално в избори за парламент, местна власт и представители в Европейския парламент. Би следвало избирателите да са натрупали достатъчно опит, за да могат да гласуват с предпочитание.

Кое доведе до объркването

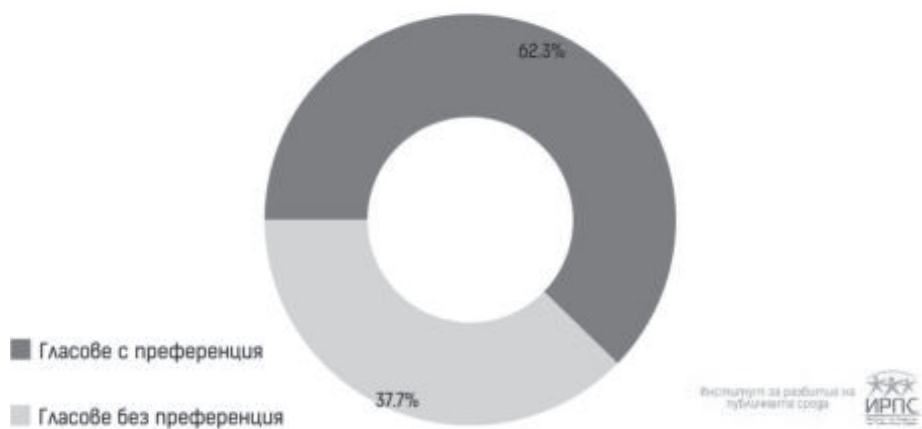
Има няколко хипотези за причините, довели до високия дял на недействителни гласове за общински съветници. Основен фактор е неефективната и закъсняла информационна кампания на ЦИК, която явно не е достигнала до широк кръг избиратели. Липсва публична информация за изготвени от Комисията проучвания на очакванията на отделните групи избиратели. Не е ясно и дали има разработен комуникационен план за разпространение на материалите по време на предизборните кампании.

Нямаше и сериозна ангажираност от страна на политическите партии и участниците в изборите, които наблюдаваха повече на политическата агитация. Тяхната кампания в местните избори основно се проведе по линията на гласуване за кмет, без да се обяснява ролята и значението на общинския съвет.

Друг фактор е и слабият интерес от страна на избирателите, които не са се запознали предварително с вида на бюлетината и начина за гласуване и това може да е довело до грешки при попълването на бюлетините и впоследствие недействителност на гласа.

Дял на гласовете с и без преференция

Местни избори 2023 г.

Вълна от недействителни бюлетини

Общият брой на недействителните гласове за общински съветници е 412 701 или 15,46% от подадените от избирателите гласове. На предишните местни избори невалидните бюлетини са били 466 077 или 15,09 %. Избирателите в Столична община са най-много, а в същото време едва 4,9 % от тях са подали недействителни гласове. Ако столицата не участваше в разпределението на данните, то средният дял на недействителни бюлетини за страната щеше да е 17,14%.

За последните десет години такива високи проценти недействителност има само при гласуването за общински съветници на местните избори през 2015 г., 2019 г. и 2023 г.

Най-висок дял недействителни гласове за съветници има в общините Луковит с 33,86%, Брусарци с 31,17% и Димово с 30,88%. А десетте общини с най-висок процент на недействителни гласове, може да видите в следващата графика.

Що е то преференция?

Възможността за преференциално гласуване беше въведена с Изборния кодекс през 2014 г. Гласуването с преференция разширява правата на избирателите, като им предоставя възможност сами да определят подредбата на кандидатите в партийните листи. Така избирателите могат да изберат кандидата, който в най-голяма степен отговаря на изискванията им.

Това от своя страна би довело до по-директна връзка между гласоподавателите и кандидатите. Нарушава се и монополът на партийните центри сами да определят "сигурните места" в листите си.

Водещите позиции в тях традиционно са запазени за лидерите на партиите и предпочитани от тях кандидати. Местните активисти, които са най-ангажирани с проблемите на общините и най-разпознаваеми от гражданите, традиционно се изместват на последните места в листите. По този начин те се използват, за да привлекат гласове за съответната партия, но не и за да бъдат избрани в лично качество.

Въвеждането на преференцията в българския изборен процес дава възможност тази практика в голяма степен да бъде преодоляна, въпреки прагът за пренареждане на листите и т.нар. "служебни" преференции.

Преференцията се отбелязва с X или V със син химикал. Ако зачертаете повече от едно кръгче, преференцията ви ще отиде за водача на листата.

Ако не зачертаете нито едно кръгче, се смята, че гласувате за водача на листата. Това беше поправката на ДПС, вкарана след окончателното приемане на Изборния кодекс. С нея ДПС се опитаха да запазят статуквото депутати да се избират от партийните центри, а не от хората.

Като на кино:

„Ние сме си наши ‘ора, да попълниме преференцията“

Скандален запис от заседание на секционна избирателна комисия 060500005 в с. Малорад, общ Борован, Врачанско, бе разпространен в социалната мрежа "Фейсбук". На записа се чува как членовете на комисията се уговарят помежду си да допълнят част от бюлетините, отбелязвайки преференции за кандидат-общинари, които са от селото.

Комисията се разбира това да се направи за хора от различни партии - "за Марти и баче Цено".

Ето как се договарят членовете на комисията:

- Така, тук сме си наши момчета. Шете ли да помогнем на Мартин, на некой, на баче Цено, да ги направим на преференцията, да има хора от село там. Некой има ли претенции?

- Зависи от комисията.

- Не бе. Ние сме си наши хора. Да помогнем на Мартин примерно има една, имало празна, да се попълни 102Е

- Е една част пращи за Боби. И ще се делат. Ше се делат Е само че го прави това нещо по-бърже, ако обичаши.

Член на комисията взема тесте с бюлетини и започва да ги "поправя" с химикалка.

„Киномания“ с почит към оперното изкуство

Фестивалът отбелязва 100-годишнината на Франко Дзефирели

Тазгодишното, 37-о издание на „Киномания“ ще има специален фокус върху операта. Поводът е 100-годишнината от рождението на Франко Дзефирели - режи-

СНИМКИ „КИНОМАНИЯ“/НДК

„Отело“

ратът въз основа на собствени предварителни аудиозаписи. Финалният запис, който слушаме във филма, е записан в Мюнхенската опера под диригентската палка на Херберт фон Караян.

Предварителната оперна програма продължава в „Одеон“ на 14 ноември с „Травиата“. Музиката на филма на Дзефирели, изпълнена от оркестъра на Метрополитън опера, под диригентството на Джеймс Ливайн, печели „Грами“ за най-добър оперен запис.

Зрителите във филмотечното кино ще могат да се насладят на 15 ноември на още два от оперните филми на Франко Дзефирели с участието на любимия му Пласидо

Доминго - „Селска чест“ и „Палячи“. Първоначално италианската телевизионна мрежа RAI проявява интерес към запис на живо на премиерата на „Селска чест“, но Дзефирели иска да я заснеме (също както и в случая с „Палячи“) като филм, а не като сценична продукция на живо. За по-голяма автентичност някои сцени са снимани и на място във Визини, Сицилия.

„Палячи“ е заснет в „Ла Скала“, под диригентството на Жорж Претр, в ден, когато няма официално оперно представление. Филмът е показан извън конкурсната програма в Кан през 1987 г., а Дзефирели получава наградата „Еми“ за най-добър режисьор в категорията „Програмиране на класическа музика“.

От филмите на Дзефирели ще бъде показан и „Отело“, отново с Пласидо Доминго.

Другата незабравима оперна звезда, която ще видим на голям екран, е Мария Калас. Парижкият ѝ дебют от 19 декември 1958 г. е знаменито събитие, посетено от каймака на тогавашното френско общество. Днес представя за историческия рецитал на Калас ни дава филм, щателно възстановен от наскоро намерените оригинални 16-милиметрови ленти и новооткрит звуков източник. В рамките на „Киномания“ са планирани три прожекции - на 18, 26 и 27 ноември.

„Травиата“

сьора, майстор на оперните постановки, както за сцена, така и за голям екран. Наред с филмите на великия Дзефирели, зрителите ще могат да се насладят и на легендарния спектакъл на Мария Калас в Париж през 1958 г.

Четири знакови оперни филма публиката ще може да гледа още преди официалното откриване на фестивала на

16 ноември.

Филмотечно кино „Одеон“ ще прожектира на 13 ноември от 18 ч. „Бохеми“ - филм, режисиран, продуциран и сценариографирани от Франко Дзефирели в средата на 60-те години на XX век. Западногерманската филмова продукция на едноименната опера на Пуччини от 1896 г. е заснета в миланско студио, като певците иг-

Йордан Върбанов представя „Изкуството на мозъчните вълни“

В НАТФИЗ се реализират множество творчески проекти, в които са ангажирани студенти и преподаватели в академията. Поредният такъв проект е по програма „ЕМПАКТ“ и се нарича „Изкуството на мозъчните вълни“.

Йордан Върбанов е професионален актьор и се заема с нелеката задача да докаже как „консумацията на продукти на изкуството“ доказва на нас, хората, колко много се нуждаем от допинга, наречен творчество.

„Изкуството на мозъчните вълни (диаграма на човек)“ е пърформанс, изследващ връзката на човека с природата и как това взаимодействие се отразява на желанието му да се свързва по-често с нея, като се лиши от суетата и мощта на собственото си Его. Артистичният проект представлява интервенция между артист и професионалист от областта на невро-биологията, с акцент върху една от основните теми на изследването - Емпатията.

На сцената ще станем свидетели на създаването на звуци, наподобяващи мелодията, която мозъчните вълни създават, когато човек е под въздействието на музиката, поезията, изобразителното изкуство, театъра и др. Творческият проект приема тази теза като основна гледна точка за намирането или припомнянето на емпатичната връзка на човешкия индивид с природата, базирайки се на митологичния образ на богинята Гея и женското начало на „майката природа“.

Проектът ще бъде представен на 11 ноември от 18 ч. в зала 610 на НАТФИЗ. Реализира се от Йордан Върбанов, Катя Иванова и Спас Керимов. Музиката е на Калин Николов. Проектът се осъществява със специалното съдействие на доц. Радослав Милчев и Лаборатория за изкуствен интелект - София Тех Парк.

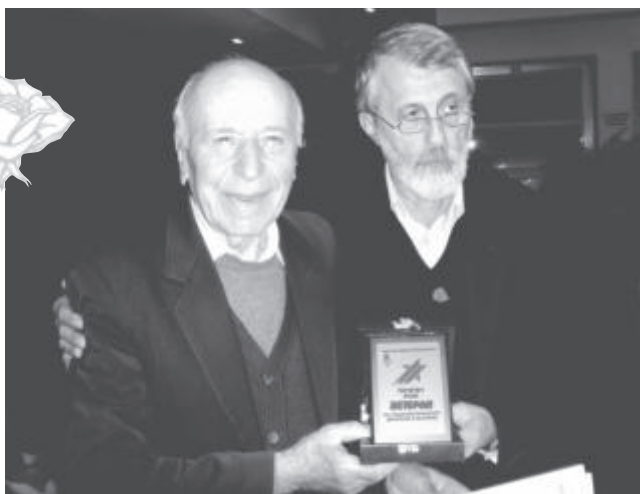
ЧЕСТИТО!

ДРУГАРСКА ЧЕСТИТКА

Членовете на Клуба на писателите и преводачите-социалисти поздравяват най-сърдечно доайена на Клуба

Доц. ТОДОР МИНЧЕВ

със забележителния рожден ден - 99 години!

СКЪПИ ДРУГАРИЮ ТОДОР МИНЧЕВ,

Пожелаваме ти да закръглиш първия век, със здраве да подхванеш втори и дълго да ни бъдеш пример за човешко достойнство, почтеност и вяроност към социалистическата идея!

НАКРАТКО

Димитър Бочуков показва живописни творби в „София прес“

„Pivot 1“, 2023

Галерия-книжарница „София прес“ представя до 15 ноември изложба живопис на Димитър Бочуков. В нея са показани две серии живописни творби - „Entropia“, започната през 2020 г., и „Forces“, започната в началото на 2023 г. Методът на работа на автора включва използването на множество рисунки, които прележда, селектира и обобщава. За разлика от принципите на автоматизма от класическия модернизъм, Бочуков по-скоро „преследва“ образите, оставени в съзнанието на човека от XXI век, от преекспонираното медийно присъствие - смлени, разчленени, деформирани, препоредени и изкарани чрез своеобразна технология на автоматизъм образи. Те се подсилват или приглушават в съзнателния процес на работа и се трансформират в голямоформатни концентрирани идеи и представи за места, обекти, абстрактни психически състояния или атмосфери, научи ДУМА от Олимпия Даниел.

Bulgarian Cartrader с първи концерт в „София лайв клуб“

След феноменалния успех, който пожъна по време на третото издание на София лайв фестивал, неповторимият Bulgarian Cartrader ще завърши европейското си турне с ексклузивен концерт на 11 ноември от 22 ч. в „София лайв клуб“. Освен първото самостоятелно гостуване на Даниел Стоянов, датата бележи и годишнината от издаването на дебютния му албум „Motor Songs“. Зад личността на Bulgarian Cartrader се крие мозъкът и поетичното сърце на Даниел Стоянов, чиято бивша група „Malky“ е добре позната на европейската музикална сцена. Даниел живее в Германия повече от 20 години. Свирил и работил много като музикант и автор на песни за Solomun, рапъра Casper и берлинската институция SEED. Многократно е излизал на една сцена с германската суперзвезда Xavier Naidoo. Bulgarian Cartrader е и изключително талантлив текстописец.

ДНЕС	СЪБОТА	НЕДЕЛЯ	ПОНЕДЕЛНИК
ОБЛАЧНО, СЛАБ ДЪЖД	ОБЛАЧНО, СЛАБ ДЪЖД	ОБЛАЧНО, СЛАБ ДЪЖД	ОБЛАЧНО, СЛАБ ДЪЖД
максимални 12°C	максимални 13°C	максимални 11°C	максимални 11°C

05.55 Денят започва - сутрешен блок с Христина Христова и Симеон Иванов
09.20 100% будни - сутрешно токшоу с Надежда Иванова и Стефан А. Щерев
11.00 Култура.БГ - предаване за култура с Димитър Стоянович По света и у нас
12.00 Новини на турски език
12.30 Светът на жестовите
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели - забавно семейно куиз шоу/п/ Малки истории
14.00 "Натисни F1" - образователна поредица за дигитална култура с водещ Никола Димитров-Nikicha1
15.30 Истории от Олимпийските игри
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Светът и ние
16.55 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня - коментарно предаване
19.00 Последният печели - забавно семейно куиз шоу По света и у нас
20.00 Спортни новини
21.00 Панорама с Бойко Василев
22.00 В кадър /п/
22.30 Вечната музика
23.00 По света и у нас
23.25 Панорама на Ишван Сабо: "Ясновидецът" - игрален филм (14)
01.20 Светът и ние /п/
01.45 100% будни - сутрешно токшоу с Надежда Иванова и Стефан А. Щерев /п/
03.20 Култура.БГ - предаване за култура с Димитър Стоянович /п/
04.20 Истории от Олимпийските игри /п/
04.35 Олтарите на България
04.45 По света и у нас /п от 20.00 ч/

06.00 "Тази сутрин" - информационно предаване с водещи Златимир Йочев и Мария Цънцарова
09.30 "Преди обед" - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Петър Дочев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 "Комиците и приятели" - комедийно шоу
13.30 "Стани богат" - телевизионна игра с водещ Михаил Билалов /п./
14.30 "Скъпи наследници" - сериал
15.30 "Доктор Чудо" - сериал, с.2
17.00 bTV Новините
17.20 "Лице в лице" - публичностно предаване с водеща Цветанка Ризова
18.00 "Стани богат" - телевизионна игра с водещ Михаил Билалов
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 "MasterChef" - кулинарно шоу, с.8
22.00 "Шоуто на Николаос Цитиридис" - вечерно токшоу, с.8
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 "По средата" - сериал, с.3, еп.7
00.00 "Столичани в повече" - сериал, с.12, еп.1
01.00 "Като на кино" - предаване за кино
01.10 "Костюмари" - сериал, с.8, еп.8
02.10 bTV Новините /п./
02.50 "Преди обед" - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Петър Дочев /п./
04.40 "По средата" - сериал, с.3, еп.5, 6
05.30 "Круд" - анимационен сериал, с.1, еп.18

06.00 "Здравей, България" - сутрешен блок
09.30 "На кафе" - предаване на NOVA
12.00 Новините на NOVA
12.30 "Наследство" (премиера) - сериен филм
13.30 "Свободна да избира" (премиера) - сериал
15.00 "Не ме оставяй" (премиера) - сериен филм
16.00 Новините на NOVA
16.10 "Пресечна точка" - публичностно шоу
17.00 "Семейни войни" (нов сезон) - телевизионна игра
18.00 "Сделка или не" (премиера) - телевизионна игра
19.00 Новините на NOVA - централна емисия
20.00 "Игри на волята: България" (премиера) - риалити, сезон 5
22.00 "Клетката" (премиера) - сериал, сезон 1
23.00 Новините на NOVA
23.30 "Военни престъпления" - сериал, сезон 13
00.30 "Престъпни намерения" - сериал, сезон 14
01.20 "Пожарникарите от Чикаго" - сериал, сезон 11
02.00 "Дъщерята на посланика" - сериен филм
03.40 "Ти разкажи, Черно море" - сериен филм
05.15 "Свободна да избира" - сериал /п/

10.00 Училище за родители
11.00 EuroTV Shop
11.30 Светът и всичко в него
12.30 EuroTV Shop
13.00 Новини
13.15 Контра със Страхил Ангелов
14.15 Разследването на Вала Ахчиева
15.15 Новини
15.30 EuroTV Shop
16.00 Делници
19.30 Новини
20.00 ЕвроДикоФ
22.00 Денят с Веселин Дремджиев
23.00 Новини
23.30 Седмичник с Владо Беренану
00.30 Интересно със Славчо Тощев
01.00 Модна фиеста
01.30 EuroTV Shop
03.30 КоКоригу!
04.00 Светът и всичко в него
05.00 ЕвроДикоФ

www.duma.bg

ХОРОСКОП

ОВЕН

Ще имате напредък в делата, ако сами си вършите работата, без да разчитате на други хора.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Има какво да промените в себе си, за да постигнете промяната, към която се стремите.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Контролирайте емоциите и желанията си. Помислете се с човек, когото сте обидили.

22 май - 21 юни

РАК

Ако имате да получавате пари, моментът ще се отложи, но не задълго. Проявете търпение.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Присъствието на някого, към когото се стремите, ще ви мотивира да удвоите силите си.

24 юли - 23 август

ДЕВА

Работите упорито, за да наложите името си в сферата и средите, от които се интересувате.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

За много от вас денят се свързва с решаване на финансови въпроси и отношения.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Ще поглъвате в движението знанията си по много въпроси, най-вече от пра-вен характер.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Денят за много от вас ще е динамичен, но ще бъдете добре организирани и ще се справите.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Изтъквайки убедителни доводи, ще успявате да намирате поддръжници в идеите си.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Намерете повече време за децата си - ако искат, напишете заедно писмото до Дядо Коледа.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Ще намерите правилното решение във въпрос, който ви притеснява, ако сте по-спокойни.

20 февруари - 20 март

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

Църквата почита на 10 ноември св. апостоли Ераст, Олимп и Родион. Преп. Арсений Кападокийски

Олимп, Родион, Сосипатър, Ераст и Куарт принадлежат към лика на седемдесетте Христови апостоли

От тях Олимп, или - Олимпан, отишъл със свети апостол Петър в Рим и там - по заповед на римския император Нерон - бил посечен с меч в същия ден, в който бил разпнат свети апостол Петър. Също и апостол Родион, или Иродион, който бил сродник на светия първовърховен апостол Павел и проповядвал словото Божие в Патра, където бил и епископ, съпровождал св. апостол Петър в Рим и в деня на неговото разпятие бил обезглавен.

Св. апостол Сосипатър бил родом от Ахация и също бил сродник на апостол Павел. Заедно със св. апостол Иасон той бил ученик на св. апостол Павел и пътешествал, проповядвайки Евангелието. След

това бил епископ на Иконийската църква и починал в мир в дълбока старост. Подобно на него, починал мирно в Господа и св. апостол Ераст, дякон и пазител на имуществото на Йерусалимската църква, а след това - епископ в Панаеда.

Св. апостол Куарт, или Кварт, пострадал много за своето благочестие, обрнал много гърци в Христовата вяра и мирно починал като епископ на град Берит.

СКРЪБНА ВЕСТ

СКРЪБНА ВЕСТ

На 08.11.2023 г. почина

доц. д-р **ДОНКА СТЕФАНОВА**

1941 г. - 2023 г.

Изгубихме един изтъкнат лекар, всеотдаен приятел. Човек с голямо сърце. Поклон пред светлата й памет!

Приятели, земляци, ПК „Единство“

Опелото ще се извърши на 12.11.2023 г. (неделя) от 12:30 часа в църквата „Св. Седмочисленици“.

ВЪЗПОМЕНАНИЕ

ТРИ ГОДИНИ

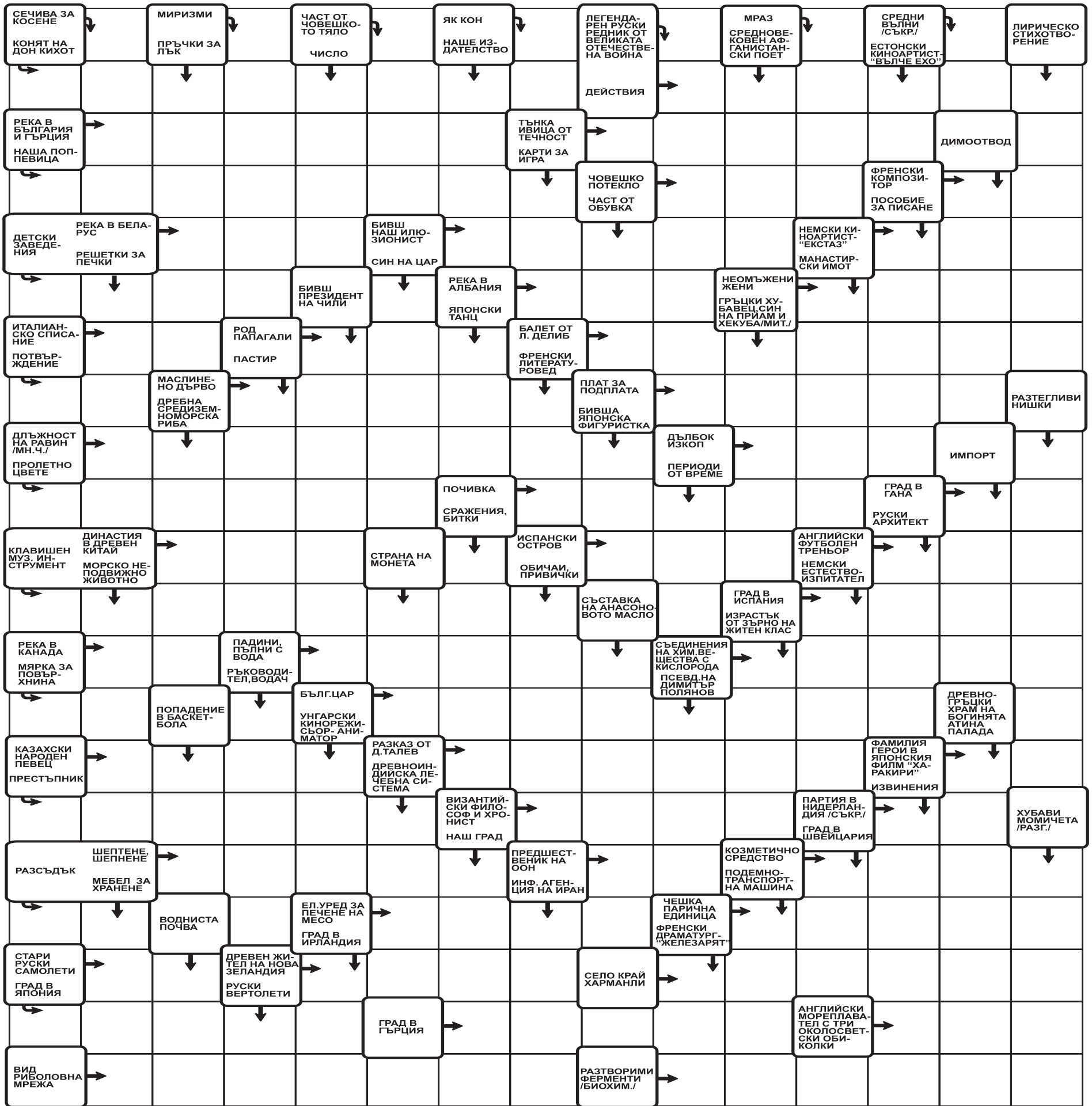
БЕЗ

СИМЕОН ИГНАТОВ

1940 г. - 2023 г.

С много обич и уважение той винаги ще живее в нашите сърца! ДЪЛБОК ПОКЛОН!

Семейството, другарите и приятелите

РЕЧНИК: Мам, Окен, Шан.

Борис БЕРОВ

ДУМА

Основател **Стефан Продев**

Издава „ДУМА прес“ ЕООД

Управител **Радостина Благоева**

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА

ОТ БРОЙ 217

Първи зам. главен редактор
Нора Стоичкова
Зам. главен редактор
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Ивановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240
ОБЩЕСТВО: Валентин Георгиев - 232
ЧЕТИВО: Боян Бойчев - "Пегас" - 244; Георги Гълов - "Пардон"; **Художник:** Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Росица Ангелова

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, "Български пощи" ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

duma@duma.bg

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.
Ръкописи не се връщат.
Използвани са и емисиите на БТА, „Фокус“, БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 02 97 05 + вътрешен номер

Печат

ALLIANCE PRINT

София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

ВЕСТНИК "ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ "РАБОТНИКЪТ", "РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И "РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ВОДОРАВНО:
Студенти. Вирове. "Американа". Адил /Кемал/. Статика. Етикети. Начев /Генчо/. Сто. Евро. Толо. Тонус. Ола. Вали /Алида/. Кобург. "Нику". Мак. Корсо /Марио/. "Армира". Топ. Мал /Луи/. Троян. Беладона. Крале. Пилот. Виме. Алил. Ир. Соната. Ома. Макара. Адана. Манила. Аламана. Ден. Рада. "Орас". Витамин. Река. Зима. Амок. Бонев /Христо/. Кина. Анада. Она. Катинар. Саравак. Наниз. Санитари.
ОТВЕСНО:
Статив. Особи. Американ. Ума. Роб. Пеликан. Мита. Адет. Олук. Лоран /Огюст/. Ванин /Василий/. Ерин. Аромат. Рири. Ани. Уникат. Град. Салата. Аз. Ткачов /Георги/. Слово. Адамар /Жак/. ВИА. Елано. "Нина". Амон. Невали. Тамада. Икаса /Хорхе/. Сват. Икар. Еталон. Дан. Ист. Урок. Анар /Расул/. Бари. Трактор. Мяр. "Амаро". Ат. "Одеон". Минало. Асенова /Венка/. Квит. Удар. Лимон. Кенар. "Елиас". Канела. Араваки.

ДИМИТЪР БЕРБАТОВ:

БФС ни краде футбола

Националите не могат да играят и в Пловдив

Димитър Бербаков сравни шефовете на БФС с крадци. Опозицията на Боби Михайлов смята, че футболът е обсебен от хората в "Бояна", които с всички усилия го държат. Легендарният нападател подкрепя протест на феновете, какъвто ще има около мача с Унгария.

Срещата трябваше да се играе на 16 ноември на Националния стадион, но заради протестите беше преместена в Пловдив и при закрити врата.

Националите обаче не могат да играят и под тепетата. Строителят на стадиона ще извършва монтажни дейности на тежки елементи от козирката между 13 и 20 ноември. Общината вече е уведомена.

"ДЗЗД Колежа" не може да "гарантира безопасността на строителната площадка и прилежащата външна инфраструктура и паркинга. Графикът на

Стадион "Христо Ботев" няма да може да приеме националния отбор по футбол

строителните дейности е съобразен изцяло с програмата на ПФК Ботев", обявя шефът на изпълнителя на обекта Илиян Филипов.

Казусът с мача е отнесен в Спортния арбитражен съд в Лозана.

"Ръководителите искат да откраднат футбола от феновете. Хората се обединяват срещу тях, което много ме радва. Крадат футбола от всички нас. Това не се е случвало никога - ти да играеш по собствено желание пред празен стадион. Това са доказани лъжци и измамници", обявя Бербаков пред Би Ти Ви.

"В момента има един външен враг, който се опитва да вземе футбола. Когато дойде такъв враг, трябва да покажем и да защитим. Хората, които гледат футбол и се интересуват, имате социални мрежи, използвайте ги, изкажете мнението си.

Футболните общественици - всеки има възможност да изкаже своето мнение. Не само пред мен, а пред обществото.

С изключени от БФС клубове искаме да направим среща с министъра на спорта. Първоначално той се бе съгласил и тези клубове да бъдат чути. Нищо повече. Впоследствие министърът каза, че екипът му не е съгласен, защото ще бъде вмешателство в работата на БФС, което е абсурдно. Екипът на министъра не разбира нищо.

ММС, което дава лиценз на БФС, трябва е там, да даде мнение, да бъде медиатор. Такава среща не се състоя и клубовете останаха разочаровани. ММС давайки лиценз на БФС, трябва да комуникира с тях, а не да се крие. Екипът на министъра на спорта има задни цели", заявя Бербаков.

ГЛЕДАЙТЕ

В неделя
ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
13.00 Крумовград - ЦСКА
15.30 Левски - Ботев Пд

РЕЗУЛТАТИ

IV кръг
ГРУПА А: Байерн М - Галатасарай 2:1 2:0 Кейн (80 и 86) 2:1 Бакамбу (90+3); Копенхаген - Манчестър Юнайтед 4:3 0:2 Хьойлунд (3 и 28) 1:2 Елиунуси (45) 2:2 Гонсалвеш (45+8-д) 2:3 Фернандеш (69-д) 3:3 Лерагер (83) 4:3 Барджи (87), ЧК: Рашфорд (М-42).

1. БАЙЕРН М 12 т. 2. Копенхаген 4 3. Галатасарай 4. Ман Юнайтед 3.

ГРУПА В: Арсенал - Севиля 2:0 1:0 Тросар (29) 2:0 Сака (64); ПСВ - Ланс 1:0 Де Йонг (12).

1. Арсенал 9 2. ПСВ 5 3. Ланс 5 4. Севиля 2.

ГРУПА С: Наполи - Унион 1:1 1:0 Политано (39) 1:1 Фофана (52); Реал М - Брага 3:0 1:0 Диас (27) 2:0 Винисиус (58) 3:0 Родриго (61).

1. РЕАЛ 12 2. Наполи 7 3. Брага 3 4. Унион 1.

ГРУПА D: Реал Соснедад - Бенфика 3:1 1:0 Мерино (6) 2:0 Оярсабал (11) 3:0 Баренчеа (21) 3:1 Силва (49); РБ Залцбург - Интер 0:1 Мартинес (86-д).

1. РЕАЛ С 10 2. ИНТЕР 10 3. РБ Залцбург 3 4. Бенфика 0.

Отборите с главни букви се класират за 1/8-финалите.

ЗинСеД

Лесноусвоима формула за здрава имунна система

ЦИНК

Zn

ВИТАМИН С

C

ВИТАМИН D3

D3

СЕЛЕН

Se

за здрава имунна система

02/821 15 00 www.botanic.cc

ЗинСеД е комбинация от важните за имунната система цинк, селен, витамин D и витамин С. Тази комбинация значително повишава съпротивителните сили на организма срещу вируси, бактерии и други патогени. Витамините и минералите в ЗинСеД допринасят за нормалната функция на организма. Синергичната комбинация от цинк, селен, витамин D и витамин С спомага за антиоксидантната защита на организма, което е изключително важно в: неблагоприятни условия; при ситуации с повишен риск от инфекции; вирусни епидемии.

Органичният Селен е изключително важен за организма. Той е мощен антиоксидант и основен клетъчен протектор. Оптимизира сърдечно-съдовата система и стимулира имунитета. С оглед на събитията, свързани с COVID-19, се появи информация за ползите на селена като антиоксидант и способността му да предпазва организма от инфекции. Излязоха доста публикации, които вече доказаха връзката на селена с коронавируса. Неговият дефицит се оказа пряко свързан с високия риск от заразяване. А приемът на селен доказано повишава съпротивителните сили на организма и се бори с РНК-то на самия вирус.

Цинкът е сочен като едно от първите средства за повишаване защитните механизми срещу коронавируса. Цинкът е изключително важен за нормалната функция на имунната система. Дефицитът на цинк води до нарушена реакция на имунната система, което прави организма податлив към редица бактериални, вирусни и паразитни инфекции. Цинкът в ЗинСеД (ZinSeD) е в органична хелатна форма. Това го прави лесноусвоим и с повишена бионаличност.

Витамин D е необходим за нормалната функция на имунната система. Наличието му е важно за клетъчната комуникация и в частност тази на клетките от имунната система. Това подобрява реакцията към външни патогени, вируси, бактерии. През 2009 г. Националният институт по здравеопазване предупреждава, че ниските нива на витамин D са свързани с чести настинки и грип. През 2017 г. голям анализ на клинични проучвания показва, че приемът на витамин D намалява шансовете за развитие на респираторни инфекции с приблизително 42%. Витамин D в ЗинСеД (ZinSeD) е от неалергогенен натурален растителен източник.

Витамин С участва директно и индиректно в стотици процеси в организма, като неговото наличие допринася за имунната система (както на вродената, така и на придобитата). Витамин С повишава съпротивителните механизми на организма срещу вируси, бактерии и други патогени. Витамин С в ЗинСеД е под формата на калциев аскорбат. Предимството на тази форма пред аскорбиновата киселина е, че калциевият аскорбат е по-лек за стомаха. Това е важно за хора с язва, гастрит, рефлукс или други състояния, характеризиращи се с повишена чувствителност на стомаха.

Една-две таблетки, дневно, ЗинСеД осигуряват необходимата доза здрав и силен имунитет, готов да се бори с вируси.

Можете да намерите ЗинСеД в аптеките и онлайн на www.botanic.cc.